Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly Newspaper
Published every
TUESDAY and FRIDAY
366 Broaway, S. Boston 27, Mass.

VOL. XXIX — No. 81. TEL. SOUth Boston 2680 ANTRADIENIS (Tuesday) SPALIŲ (October) 24 D., 1944 M. TEL. SOUth Boston 2680 FIVE CENTS

MAKE EVERY PAY DAY
BOND DAY
Join The Pay-Roll
* SAVINGS PLAN *

DABARTIES BILDESIUOS

Baisus Gyvenimas Po Diktatoriais

Spalių 17 d., Bostonian Society susirinkime, Old State House, Bostone, kalbėjo Dr. H. G. Woolfe, apie baisų gyvenimą po diktatoriais, Europoje. Jam tekę gyventi nacių Vokietijoje ir fašistinėje Italijoje ir matyti, kaip ten gyventojai terorizuojami. Italijoj jis buvęs fiktyviu būdu apkaltintas kaipo šnipas ir pasmerktas 30 metų kalėjiman. Vokietijoj moralybė visai esanti prašalinta... "Blogiausią ką esate skaitę apie diktatorių valdymą, padauginkite 100 kartų ir tai dar neturėsite pilno vaizdo".

Tai taip kalba, žmogus gyvenęs po ruduoju ir juoduoju diktatoriais. O raudonasis diktatorius visai neįsileidžia svetimšalių, nei organizacijų atstovų savo šalin gyventi. Net Raudonojo Kryžiaus atstovai neįsileidžiami su savo labdaringa pagalbos ranka. Galima įsivaizdinti koks teroras ten siaučia. Todėl, ar nekeista, kad yra saujalė lietuvių, kurie taip propagandos apglušinti, kad net tokią žiaurią diktatūrą taip fanatiškai garbina ir taip energingai del jos darbuojasi. Mes stebimės, kad senovėje kaikurie žmonės smakus garbinę, jiems aukas duodavę, kuomet mes šiandien savo tarpe tokių dar turime — tai mūsų bolševikėliai. A.

Atšaukia Atstovą Iš Rusijos

The Philadelphia Inquirer dienraštis atšaukia savo korespondentą Al. Kendrick iš Rusijos. Atšaukimo priežastis, kad svetimų šalių korespondentai neprileidžiami prie jokių žinių šaltinių. Turi naudotis ką rusai parašo ir siųsti savo laikraščiams. Savaitraštis "Times" spalių 16 d., laidoje paduoda paties Kendricko pareiškimą Maskvoje: ..."mes turime sėdėti Metropole viešbuty savo kambariuose, skaityti ką mūsų kolegos rusai parašo rusų laikraščiuose ir tą kablegramuoti savo laikraščiams. Visos pastangos kokias mes darėme, kad nuvykti arčiau fronto tapo užblokuotos".

Karo Maisto Administracija Pataria Gerai Valgyti

Washingtonas — Karo Maisto Administracijos nuomone, kavos puoduko rytą nepakanka dirbantiems vyrams ir moterims.

Darbininkams reikia gerų pusryčių, keliančių energiją ir ūpą dienos pradžiai. Administracija pataria štai kokius pusryčius:

Citraus vaisių, pomidorų (tomaičių) sunką, ar kokį kitą vaisių, suteikiantį vitamino C; stambių grūdų ar "enriched" duoną ar košę; kumpį, lašiniukus (bacon) ar dešrą, suteikiančius vitamino B_1, kuris yra būtinas geram virškinimui. Čia paminėtas maistas padeda išlaikyti žmogaus sveikatą geroje padėtyje ir nuramina nervus. Kiaušiniai — proteinus teikiąs maistas, Karo Maisto Administracijos teigimu, dar duoda geležies bei vitaminų A, D, C. OWI.

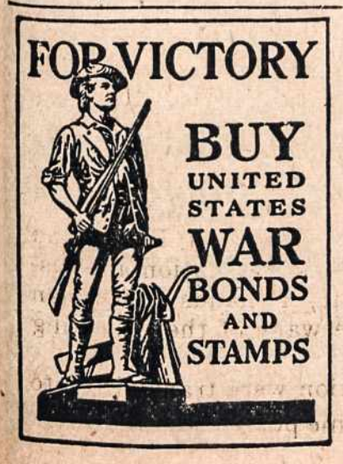

Raudonieji Sulaikė UNRRA Misiją

Washington — International News Service praneša, kad Sovietų vyriausybės žygis nepaprastai nustebino United Nations Relief and Rehabilitation Administracijos viršininkus, kuomet Sovietai paprašė sulaikyti UNRRA siunčiamą misiją Rusijon. Tai misijai būtų vadovavęs pats UNRRA direktorius, buvęs New Yorko guberantorius, Herbert H. Lehman. Prieš mėnesį laiko pati Sovietų vyriausybė buvo paprašius tokią misiją prisiųsti Maskvon.

Tos organizacijos viršininkai pareiškė, kad svarbiausias tos misijos tikslas būtų buvęs susitarti su Sovietų vyriausybe dėl persiuntimo pagalbos bei šelpimo reikmenų per Sovietų teritoriją į nuteriotas Lenkijos ir Čekoslovakijos sritis, nes kitokio susisiekimo su tomis šalimis nėra, kaip tik per Sovietų Rusiją, todėl jos leidimas ir kooperacija dėl vežimo iš Amerikos pagalbos reikmenų buvo reikalingas.

Kodėl ta pagalbos misija sustabdyta Rusijos valdžia nedavė paaiškinimo.

Tačiau susidaro išvada, kad Sovietų Rusijos vyriausybė stengiasi viską slėpti kas dedasi sovietų pavergtuose kraštuose ir pačioje Rusijoje. Neįsileidžia ne tik pavergtųjų kraštų tautinių delegacijų, ne tik Amerikos, bet ir kitų šalių korespondentai negauna tikrų žinių Rusijoje, bet neįsileidžia nei UNRRA atstovų.

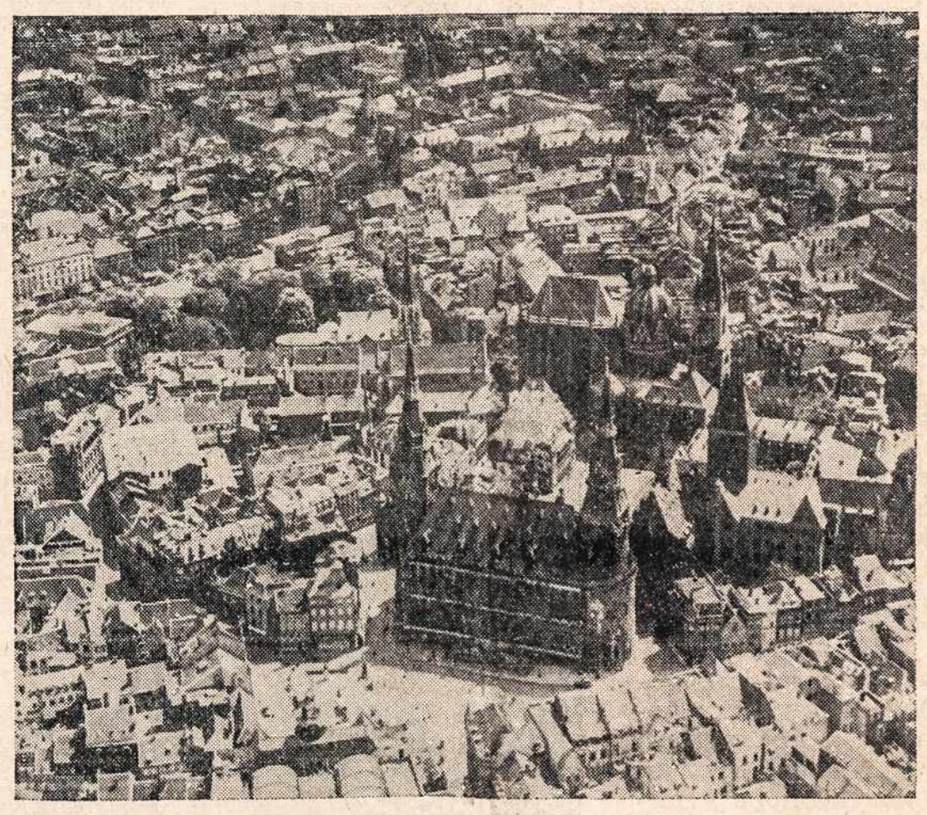

Aachen miestas, kuris pereitą savaitę buvo Alijantų užimtas. Nacių stiprus pasipriešinimas ir ultimatumo atmetimas pasiduoti, šis vokiečių miestas virto griuvėsiais ir vis tik naciai turėjo apleisti. Tai pirmas didesnis Vokietijos miestas liko Alijantų karo jėgų užimtas.

Raudonoji Armija Jau Užėmė Beveik Visą Lietuvą

Klaipėdos Kraštas Tebėra Vokiečių Kontrolėje

Raudonieji Savo Jėgas Pasuko Į Norvegiją

Londonas, spalių 23 — Sovietų Rusijos raudonoji armija jau užėmė visas svarbesnias pozicijas Rytinės Prūsijos pasienyj. Taigi jau beveik visi Lietuvos miestai ir miesteliai yra raudonųjų bolševikų kontrolėje.

Raudonoj i armija, užėmus Petsamo (Suomijoj) nikelio kasyklas, pasuko savo karo mašiną į Norvegijos šiaurinę sritį, ir jau tik trys mylios nuo Kirkenas uosto, Norvegijoj.

Atrodo, kad Sovietų raudonoji armija iš visų pusių puola Vokietijos nacių karo jėgas okupuotuose kraštuose. Jeigu raudoniesiems pavyktų įsiveržti į Norvegiją ir ją užimti, tai gali būti ir Švedijai, kuri laikosi neitraliai, sudarytų pavojų. Švedija gali būti įtraukta į karą.

SOVIETŲ SPAUDA PUOLA IRANĄ

Maskva, spalių 23 — Sovietų Rusijos laikraštis "Trud" (Darbas) griežtai puola Irano vyriausybę, ypač jos premierą ir užsienių ministerį už tai, kad ji atmetė Sovietų Rusijos valdžios pasiūlymą gauti aliejaus koncesijas toje šalyje.

Irano vyriausybė turi būti žino ką reiškia įsileisti Sovietus į savo kraštą.

Sovietų spauda kaltina Irano valdžią, kad ji nesuvaržanti fašistų savo šalyj. Sovietai, kaip ir komunistai vartoja lygiai tokią pat taktiką — kas ne su mumis, kas nepasiduoda jų politikai, tas yra fašistas.

Britai Užėmė Salą Arti Dardanelių

Roma, spalių 23 — Britų karo jėgos, stumdami Vokietijos nacius iš Aegean, užėmė strateginę Lemnos salą, kuri yra sargu įplaukimo į Dardanelius.

Lomnos sala yra 150 ketvirtainių mylių didumo, buvo viena iš pirmųjų Graikijos salų, kurią užėmė vokiečiai 1941 m. pradžioje. Dauguma jos gyventojų yra graikai, mažuma — turkai.

Pagelbės Nustatyti Šildymo Pradžios Datą

Washingtonas — Karo Meto Kietojo Kuro Administracija praneša, kad 111 Jungtinių Valstybių oro biuro stočių 25 valstybėse į rytus nuo Mississippi ir Minnesotos, bendradarbiams pageidavimui Oro Biuro, J. V. Prekybos Departamento, Karo Meto Kietojo Kuro Ad-jos ir J. V. Vidaus Departamento, nustatydamos datą kiekvienoje apylinkėje, kada reikia pradėti reguliarų, nuolatinį namų šildymą.

Šis pageidavimas buvo pareikštas ryšium su neseniai išleistu atsišaukimu Harold L. Ickes, Kietojo Kuro administratoriaus, kuriuo kreipiamasi į tų apylinkių, kuriose jaučiamas anglių trūkumas, namų savininkus, nepradėti šildymo, iki jis pasidarys būtinas. OWI.

Churchill - Stalin Konferencija Pasibaigė

Maskva, spalių 23 — Pereitą penktadienį pasibaigė Anglijos premiero Churchill pasitarimai su Sovietų maršalu Stalinu. Pasitarimai tęsėsi dvylika dienų.

Sakoma, kad Churchill ir Stalinas susitarę įvairiais pietų rytų Europos klausimais. Iš to galima suprasti, kad pasitarimuose kilo Balkanų ir Lenkijos klausimai. Tačiau, kaip žinoma, lenkų klausimas dar neišrištas. Lenkijos valdžios premieras Mikolajczyk grįžęs Londonan. Gavęs savo valdžios sutikimą, dar kartą vyksiąs Maskvon.

Vokietijos Naciai Verčia Dvasiškius Stoti Namų Sargybos Armijon

Stockholm, Švedija, spalių 23 — Stockholmo Katalikų Bažnyčios viršininkai gavo žinių, kad visi Vokietijos dvasiškiai — katalikų ir protestantų yra verčiami stoti į nacių namų sargybą. Sakoma, kad tik Jėzuitai esą atleidžiami nuo militarės tarnybos.

Vokiečiai bijosi Jėzuitų, kad jie nepaskleistų propagandos nacių kariuomenėje.

Laivų Statybai Dar Trūksta 25,000 Darbininkų

Washingtonas — Karo Darbo Jėgos Komisijos pranešimu, spalių mėnesį Pacifiko laivų statybos ir taisymo dirbtuvėms reikės dar 25,000 darbininkų. Be to, Pearl Harbor esančių jūrininkystės pastatų taisymo darbams dar reikia 2,000 vyrų. Pirmininkas, Paul V. McNutt primena, kad yra būtina gauti darbininkų minėtiems darbams dar šį mėnesį. OWI.

Didingas Auksinio Jubiliejaus Minėjimas Worcestery

– Joks Diktatorius Nesutriuškins Lietuvos – Statyba Širdyse – Trys Tūkstančiai Lietuvių Klausėsi Kalbų Ir Dainų.

Worcester, Mass. — Sekmadienį, spalių 22 d. Šv. Kazimiero lietuvių parapijoj įvyko nepaprastai didingos iškilmės. Rytą bažnyčioje iškilmingos pamaldos, vakare šaunus bankietas ir turiningas koncertas.

Iškilmingas šv. mišias atnašavo Prelatas Jonas Ambotas, Hartfordo lietuvių par. klebonas. Asistavo kun. dr. Andriuška, MIC., ir kun. A. Morkūnas, MIC., iš Marianapolio. Ceremonijų vedėju buvo kun. Tamulevičius iš Athol. Turiningą pamokslą pasakė kun. Jonas Balkūnas, Maspetho lietuvių parapijos klebonas.

5 val. vakare gražioje valgykloje įvyko šauni vakarienė. Dalyvavo daug dvasiškių ir pasaulionių profesionalų ir veikėjų, miesto mayoras Bennett, senatorius David I. Walsh ir kiti įžymūs svečiai ir viešnios.

Po vakarienės visi vyko į didžiulę miesto auditoriją, kur įvyko koncertas. Didžiulis parapijos choras, vadovaujant muzikui Juozui Žemaičiui ir gelbstint art. S. Griškaitei, muzikui Juškai ir muz. Curry, išpildė "Vytauto Kantatą". Solistės viešnios ir vietinės sudainavo gražių dainelių. Taipgi dalį programos išpildė parapijos mokyklos mokiniai dainomis, žaidimais ir šokiais.

Principaliu kalbėtoju buvo J. V. senatorius David I. Walsh, nuoširdus lietuvių ir pavergtos Lietuvos rėmėjas. Jis tarp kitko pareiškė, kad jei lietuviai ir toliau taip darbuosis, kaip per pastaruosius 50 metų, tai joks Europos diktatorius ar imperialistas nesutriuškins Lietuvos. Kleb. kun. A. Petraitis, padėkojęs visiems už pasidarbavimą ir paramą, labai jautriai kalbėjo apie pavergtą Lietuvą. Kadangi nebuvo jokios įžangos į parapijos jubiliejinius parengimus, tai paprašė trijų tūkstančių susirinkusių žmonių paaukoti kiek padengimui lėšų, o apmokėjus išlaidas, likusias aukas skiria Lietuvos šelpimui. Kalbėdamas apie parapiją, pareiškė, kad radęs pastatytą bažnyčią, mokyklą ir kitus pastatus, bet per tuos 15 metų klebonavimo toje parapijoje "didžiausias troškimas buvo pastatyti bažnyčias kiekvieno lietuvio širdyje".

Taipgi sveikinimo kalbas pasakė miesto mayoras Bennett, kun. Dr. J. Vaškas, MIC., kun. Dr. K. Urbonavičius, prel. J. Ambotas, kun. J. Bakšys, kongresmanas Philip J. Philbin ir kiti.

Programos vedėju buvo adv. Antanas Mileris. Muzikas Juozas Žemaitis, parapijos auksinio jubiliejaus ruošimo komiteto pirmininkas, pradėjo ir užbaigė programą.

ALT ATSIŠAUKIMAS Į PREZIDENTĄ ROOSEVELTĄ

Pirma ALT suvažiavimo diena pasiskyrstė į dvi sesijas. Pirma sesija buvo skirta bendrai padėčiai apsvarstyti, bei ALT vykdomojo komiteto pareigūnų raportams išklausyti. ALT valdybos pasiskirstymas pareigomis liko užtvirtintas tokiame pat sąstate dar vieniems metams. Smulkesnis pranešimas apie ALT suvažiavimo eigą bus paskelbtas vėliau.

Spalių 17, vakare, ALT, antru kart, buvo susirinkusi bendram posėdžiui su latvių ir estų jungtinių organizacijų atstovais. Kiek vieni, tiek kiti buvo skaitlingai atsilankę. Šios antrosios sesijos metu vienbalsiai buvo priimtas sekančio turinio atsišaukimas į prezidentą Rooseveltą. Atsišaukimas tą patį vakarą buvo persiųstas telegrafu į Washington, D. C.

The Honorable
Franklin D. Roosevelt,
The President of the United States
Washington, D. C.

Dear Mr. President:

Your loyal constituents of Lithuanian, Latvian and Estonian extraction fully realize that you, as a representative of the most integral morally and most powerful country in the world, are only person who is able to help their relatives in Lithuania, Latvia and Estonia now facing a complete extermination and dispersal from their homelands at the hands of Russian NKVD troops following in the wake of the liberating Red Army.

A memorandum and petition were transmitted to

Tęsinys 2-rame pusl.

ALT ATSIŠAUKIMAS Į PREZIDENTĄ ROOSEVELTĄ

Pradžia 1-mame puslapyj

you and to the secretary of state on July 21 asking for an immediate intervention to Forestall the repetition of communist terror and installation of alien communist regimes in the Baltic States. New facts and developments were called to your attention with due dispatch as soon as the facts were made available. On September 26th a supplement to our erlier memorandum and petition was presented to the secretary of state by our delegation received by Mr. Long and a request was made to bring the horrible facts to your personal attention.

We are not in a pasition to know what steps have been taken by our government to compel Russia, the beneficiary of American Lend Lease, to live up to the rules of international law governing military occupations and to respect the basic human rights and political life of occupied neutral peoples.

Regardless of the intervention that may have been made by the United States, all fractional news escaping through the blanket of Soviet imposed blackout of all contacts with the outside free world depict the picture of unprecedented terror in the Baltic States. Baltic populations are being murdered, tortured and driven on foot to distant parts of Russia. Soviet regimes are being brought from Russia and installed in the Baltic states. Russian settlers are being colonized on confiscated depopulated estates. No attention whatsoever is being paid to the commitments of the Atlantic Charter nor to any other subsequent declarations. Finns are compelled to handover Baltic refugees from Red terror to NKVD commanders although armistice terms provide for handling over only of allied citizens taken to Finland by force.

The continuing terror calls for an immediate intervention of the United Nations to respect the solemn undertakings of Russia to create conditions in liberated countries in accord with the Atlantic Charter and other declarations of the United Nations. Our country has been and continues to be the leader in planning a future world. You, Mr. President, are the author of the basic statement of our war aims, the Atlantic Charter. We are all proud of our government for its steadfast adherence to the traditional American policy of nonrecognition of territorial acquisitions by force of arms or under threats of using force. We are all proud of the American policy of nonrecognition of Russian claims to the Baltic States and condemnation of Russian devious processes in attempting annihilation of peaceful Baltic Nations. We are all proud that in the capital of our country Baltic legations continue to represent their countries officially and without restrictions.

However we fear there will be no indigenous native Baltic peoples left on the Baltic shores to enjoy the benefits of peace envisioned in the declarations of the United Nations, unless our government, the leader of the United Nations and savior of many Allied Nations including Russia, intervene immediately to save the Lithuanians, Latvians and Estonians from extermination now being conducted since July 1944 by Russian police armies.

During their independence the Baltic States punctiliously observed all of their international obligations, including even the pacts of mutual assistance imposed on them by Russia following the Molotov — Ribbentrop agreement in 1939. The Baltic peoples always had a strong feeling for private property, religious freedom and individual rights and differ from the Russians in every way: origin, launguage, religion and ways of life. The Baltic peoples revolted against the Russian terror and suppression of independence in 1941 and opposed German annexionist plans ever since the German invasion in 1941. They want to be free. They fought for their freedom and are continuing to fight for their freedom, believing that the Atlantic Charter is their hope, and that the declaration of the United States government made public on July 23, 1940 and subsequent declarations of the United Nations entitle them to fight for their freedom in full confidence that the victory of the United Nations will mean their liberation from German and Russian yokes. They know that the United States is their friend and protector. They expect the United States finally to prevail upon Russia to respect their aspirations for independence.

We are once more appealing to you, Mr. President to restate the policy of the United States insofar as it affects the Baltic States and to intercede with the Russian government to stop the terror and deportations, to place the occupied Baltic Republics under an inter allied control pending the restoration of their selfgovernment and independence.

Your intercession will save the six millions of innocent Lithuanians, Latvians and Estonians whose only fault is that they are loyal patriots of their homelands lying in the path of German and Russian imperialism. The American people are with you in winning this war and the peace to follow, and it is up to you to safeguard the traditional American banner of protecting the weak by saving the Baltic peoples from annihilation.

Unanimously voted at the conference of representative Organizations of Baltic Americans at Hotel McAlpin, New York. October 17,1944.

Leonardas Šimutis,
President, Lithuanian American Council
Richard Hermanson,
President, United Latvian American Committee
Hardy Nurmsen,
In Behalf of United Estonian American Committee

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

Surinko ir išleido

Kun. P. M. Juras

Maldaknygė turi 788 puslapius. Minkštas odos viršelis; papuoštas lietuvišku kryžiumi. Paauksuota. Išoriniai puiki, patraukli, bet viduje dar gražesnė. Joje telpa 106 paveikslėliai. Daug jų paimti iš Mišiolo.

Lietuvišku menu dabintų raidžių 22.

Evangelijos Sekmadieniams ir Bažnytinėms šventėms. Novenų 12. Litanijų 16. Vainikų maldų (Karunkėlių) 7. Giesmių 9. Trejos Mišios (Vienos Liturginės — maldos iš Mišiolo). Graudūs Verksmai. Arti šimto puslapių pašvęsta maldoms į Švč. Sakramentą.

Nurodoma geri darbai, už kuriuos galima laimėti atlaidus. Labai daug įvairių maldų su atlaidais. Nurodoma gyvenimo pagrindai — atspausdinta visi Poteriai. Raidės aiškios ir įvairios. Kalba graži. Iš priežasties karo spausdinta nedaug. Paskubėkit įsigyti. Kaina — $3.50. Rašyk:

DARBININKAS

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"Darbininko" Administracija,

Siunčiu $..... ir prašau prisiųsti ..... knyga(s)

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS šiuo adresu:

Vardas ir Pavardė .....

Gatvė .....

Miestas ir Valstija .....

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Britanija Ir Rusija Gavo Daugiausia Maisto Iš Amerikos

Washington, D. C., spalių 23 — Pagal lend-lease rugsėjo mėnesį iš Amerikos pasiųsta į Europą 541,872,551 svarās maisto, praneša Karo Maisto Administracija.

Britanija gavo 58 nuošimtį pasiųsto maisto, o Rusija gavo 35. Septintą nuošimtį gavo Lenkija, Jugoslavija, Graikija, Vakarinė Afrika, Šiaurinė Afrika, Olandija ir Prancūzija.

Įspėjama Dėl Miškų Gaisrų

Washingtonas — Jungtinių Valstybių Miškų Aptarnavimo Įstaiga vėl kreipėsi į miškų darbininkus, stovyklautojus, medžiotojus, atostogautojus ir kitus miškų lankytojus vengti ugnies, ypatingai tose apylinkėse, kur gaisro pavojus yra padidėjęs dėka vėlyvos vasaros sausrų ir įvairių lengvai užsidegančių liekanų, pasilikusių miškuose, įvairiems karo meto stovyklautojams išsikėlus.

Miškų Aptarnavimo Įstaiga savo paskutiniu atsišaukimu skatina miškų lankytojus elgtis atsargiai su ugnim rūkant, laužus kurenant, ar naudojant šaudomuosius ginklus.

OWI.

Ekspliozija Clevelande

Šiomis dienomis Clevelan, Ohio sprogo du sprogstamojo skysčio tankai. Tame sprogime užmušta 7 ir sužeista apie 100 žmonių.

Šios keturios karo darbų merginos buvo anglių gaso paliestos, jų gyvenamam apartmente, Philadelphia. Laimei, viena iš jų (vidury) nubudo iš miego ir dar spėjo prižadinti savo drauges. Bet vis tik joms reikėjo turėti daktariškos pagalbos, kad sugrįžti į sveikatą.

AMERIKIEČIAI ĮSIVERŽĖ Į PHILIPPINŲ SALAS

Iš Gen. MacArthur Centro, spalių 23 — Pereitą savaitę Amerikiečių karo jėgos įsiveržė į Philippinų salas. Amerikiečiai yra pilnoje Leyte pajūrio vieškelio kontrolėje, ir stumia japonus link kalnų.

Amerikiečiai užėmė Dulag aerodromą.

"Kaip jūs galite kalbėti gera, būdami pikti? Nes burna kalba iš širdies pilnumo" (Mat. 12, 34).

HARTFORD, CONN.

Lt. JAMES Z. GAILUN

Spalių 1 d., 1944, Hotel Bond Ballroom, pp. Vincas ir Adelė Gailiūnai ir dukrelė Adelė surengė šaunų pagerbimo bankietą baigusiam mokslus sūnui ir broliui Lt. James Z. Gailun. Lt. J. Z. Gailun pradžios mokslus įgijo Švč. Trejybės parapijos mokykloj ir Hartford Public High. Vėliaus lankė Marianapolio kolegiją ir baigęs stojo į Katalikų Universitetą Washingtone, iš kur ir išėjo į Dėdės Samo karo tarnybą. Jau nuo birželio 22 d., 1943 m. jis būdamas karo tarnyboje lankė ir baigė Tufts Dental school. Yra draugiškas linksmaus būdo. Kalba gerai lietuviškai.

Bankiete dalyvavo prelatas J. J. Ambotas, kun. Dr. Andriuška, kun. Petrauskas ir kun. V. Ražaitis.

Taipgi dalyvavo adv. P. May, dainininkas Vasiliauskas iš Brooklyn, N. Y. ir sudainavo keletą dainų. Taipgi dainavo Mrs. J. Vytell - Kaunietytė, ir Mrs. J. Vailonis, dar dainavo p. Mončiūnas ir M. Kripas. Visiems dainininkams akomponavo p-lė Viktorija Labeskis. Visų dainos gana gražiai sudainuota. Dalyvavo apie 10 Leitenantų, taip sakant (Class-Mate) draugų. Graduantas gavo daug dovanų nuo giminių ir draugų. Tėvai įteikė $1000 War Bond.

Amerikos Lietuvių Tarybos Suvažiavimas

Tęsiant Amerikos Lietuvių Tarybos metinį posėdį, š. m. spalių 18 d. McAlpin viešbuty, New York'e, įvyko platesnis suvažiavimas, dalyvaujant Tarybos skyrių atstovams. Suvažiavime buvo atstovaujamos centrinės organizacijos ir 15 ALT skyrių. Kiti skyriai atsiuntė savo pritarimą ir pageidavimus raštu. Posėdyje dalyvavo 70 asmenų.

Suvažiavimo prezidiumą sudarė pirm. L. Šimutis (ALT pirm.), vice-pirmininkai — P. Pivarūnas ir J. V. Grinius, sekr. Dr. P. Grigaitis, sekretoriaus padėjėjai J. Bulevičius ir E. Devenienė. Į rezoliucijų komisiją įėjo adv. K. R. Jurgėla, teisėjas J. Zuris, V. T. Kvetkas, J. Arlauskas ir A. Viznis.

Suvažiavimas išklausė eilę pranešimų — apie ALT atliktus darbus (referavo Dr. Grigaitis), finansus (M. Vaidyla), Lietuvos šalpa (kun. Dr. J. Končius), Informacijos Centro veiklą (adv. Jurgėla), bendradarbiavimo su latvių ir estų organizacijomis (L. Šimutis), politinę veiklą (K. Jurgėla) ir tt.

Suvažiavimo dalyviai atydžiai sekė pranešimus ir gyvai dalyvavo diskusijose, kas savo ruožtu prisidėjo prie ALT atliktų darbų nušvietimo bei davė mintį naujiems darbams pradėti.

Tarp svarbesnių nutarimų pažymėtini šie:

— masinių mitingų visose kolonijose dar šiais metais pravedimas;

— saitų sustiprinimas su įvairiomis Lietuvos Nepriklausomybei palankiomis amerikiečių organizacijojoms;

— ALT Skyrių tinklo plėtimas;

— finansinės kvotos tarp ALT skyrių paskirstymas (minimalė kvota nustatyta $50,000);

— pasirengimas 16 vasario iškilmingiems minėjimams;

— suintensyvinimas karo pastangų;

— nusistatymas ruoštis prie Amerikos Lietuvių Visuotinojo Kongreso; ir

— bendradarbiavimo su latviais ir estais pastoviais pagrindais organizavimas.

"Ką sakytum apie tautą, kuri iki šiol atsisakytų naudotis garlaiviu? Taip pat yra lygiai neprotinga, dar labiau smerktina, nesinaudoti ta didele Apvaizdos dovana, būtent, spauda".

Abbe Vereyve.

*Nepamiršta ir apie karo nuvargintą tėvynę Lietuvą. Suaukota $87.00 šelpimo fondan. Publikos buvo virš 400.

Gailiūnai seni biznieriai užlaiko Restaurant and Grill, yra geri parapijonys, draugijų rėmėjai ilgamečiai LDS nariai.

Jaunam leitenantaui Dr. Dantistui linkėtina pasisekimo.

Reporteris.

Boston Edison Company sako

...tas tiesa. Nėra gerai, prikalti elektrikinę extention vielę prie grindų ar sienos. Jūs galite pradurti insuliaciją.

Boston Edison Company

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

Moderniška Fraternalės Apdraudos Organizacija

Turtas	$1,525,000.00
Pomirtinėmis išmokėta	$2,180,000.00
Pašalpomis išmokėta	$1,490,000.00
Aukomis išmokėta	$15,000.00

Išduoda šių formų certifikatus:

Endowment at age 85
Endowment at age 60
20 Year Endowment
20 Year Payment Life

Po trijų metų mokėjimo certifikatai turi pratęstos (Extended) ir išmokėtos (Paid up) apdraudos vertes.

Centro ofisas:

73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes - Barre, Pa.

Savaitraštis "GARSAS" Oficialis LRKSA organas

Rašo apie Amerikos, Lietuvos ir kitų kraštų lietuvių gyvenimą ir darbuotę. Paduoda žinias iš viso pasaulio.

"GARSO" Spaustuvė atlieka visokius spaudos darbus gerai ir greitai.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day. Labor Day, Thanksgiving and Christmas

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1870.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES:		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$4.00	Amerikoje metams	$4.00
Domestic once per week yearly	$2.00	Vieną kart savaitėje metams	$2.00
Foreign yearly	$5.00	Užsieny metams	$5.00
Foreign once per week yearly	$2.50	Užsieny 1 kart sa-tėj metams	$2.50

DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass

Telephone SOUth Boston 2680

Svetimą Politiką Sunku Pasisavinti

Rinkimų vajaus įkarštyje dvi priešingos pusės stengiasi suduoti viena kitai skaudžiausią smūgį sopiamiausioje vietoje. Raudonosios šmeklos pavojus ir suirutė bei nesumanumas dabartinės administracijos eilėse tai stipriausias respublikonų prieš demokratus argumentas. Jis toks stiprus, kad priverčia demokratų partiją gintis ir atsižadėti komunistų pagalbos rinkimams laimėti, nors atsižadėtojų žodžiai griežtai prieštarauja faktams. Iš kitos pusės, demokratai besigindami pereina į kontrataką ir prikiša respublikonams, kad jų kandidatas aiškiai nepasisako, koks jo nusistatymas užsienio politikos atžvilgiu, karui pasibaigus. Mat, Amerika jau tiek įsipainiojus į tarptautinę politiką, kad ji negalės nuošaliai stovėti, kaip pirmojo pasaulinio karo pabaigoj. Ji turės dalyvauti pokariniam pasaulio sutvarkyme, ir ne tik dalyvauti, bet ir vaidinti vadovaujančią rolę. Juk ne bereikalo ji dabar neša du trečdaliu karo naštos, finansuoja ir maitina Sovietus ir aukoja šimtus tūkstančių savo kareivių. Ir ištiesų, teisingumas reikalauja, kad už tiek nuostolių ir pasiaukojimo dėl žmonijos laisvės Amerika privalo tarti lemiantį žodį dėl likimo tų tautų, už kurių gerbūvį taip ilgai ir sunkiai kovoja.

Tačiau nelengva šiuo momentu lemtinai pasisakyti būsimojoj užsienio politikoj, tiekiui priešginingų tarptautinių interesų besipainiojant. Visa eilė konferencijų — Maskvoj, Casablankoj, Teherane, Breton Woods, Kvebeke, Dumbarton Oaks, vėl Maskvoj — neįstengė pilnai išrišti pačių opiausių klausimų, "Bendrai visame kame susitarta, tik smulkmenos dar neišlygintos". Galingiems ir sotiems lengva taip kalbėti, bet tos "smulkmenos" daugeliui milijonų žmonių nebesmulkmenos, bet pats gyvybinis klausimas. Ponams žaislas, mažoms tautoms mirtis. Su tų "smulkmenų" sutvarkymu vis delsiama ir delsiama — kaip nors savaime susitvarkys. Dėja, jos nesusitvarko ir, konkrečiai einant prie būsimos taikos planų užbaigimo, jos spygliuotais kliuviniais pastoja kelią. Numoti į jas ranka ir negražu, ir neteisinga, nes jos užkliudo patį Atlanto Čarterio pagrindą. Gi pakeisti Atlanto Čarterį kokiu "praktiškesniu, realistiniu" šūkiu būtų lygu išsižadėti ir teisingumo ir savigarbos principų. Tokiems kliuviniams skersai kelio esant, kaip čia galutinai ir nesąlygingai pasisakyti už būsimąją užsienio politiką, kurią veda ne tautų reprezentacija, bet "trys dideli vyrai"? Pagaliau, ką į tai pasakys Amerikos žmonės? Atsimenam, kaip liūdnai pasibaigė Prez. Wilsono vajus įtraukti Ameriką į Tautų Lygą. Tiesa, Amerika dabar nebe ta. Ji daug ko prityrė, išmoko. Bet ar ji norės eiti tarptautinio policisto pareigas ir kamuotis su įvairių rūšių diktatūromis? Mes labai pageidaujame, kad Amerika laimėtų ne tik karą, bet ir taiką, ir Lietuvai grąžintų laisvę. Rodos, jos vyriausybė tai pasižadėjo. Jos dalykas surasti būdą ištesėti. Sunku tai sunku, bet sykį dėl visų tautų laisvės kovota ir karas laimėta, tai ir visos tautos turi laisvę atgauti. Juk visų tautų sūnūs už laisvę kovojo ir savo galvas guldė.

K.

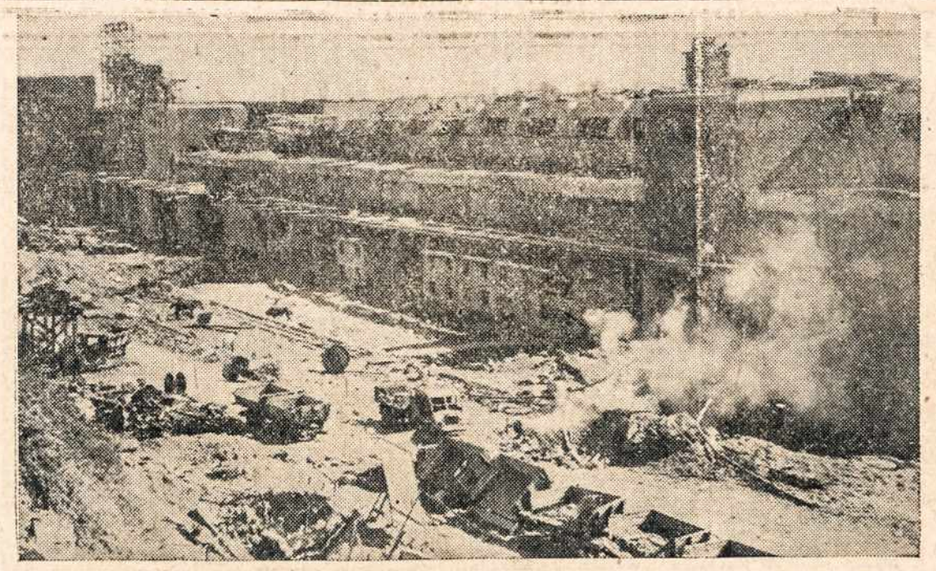

Po to, kai Alijantų karo jėgos ištaškė nacius iš Brest uosto, Prancūzijoje, matomai paliko išgriautas transportacijos punktas ir apnaikinti pastatai.

Sutartys Tarp Lietuvos Ir SSSR

"DRAUGAS" spalių 10 d. laidoje rašo:

PAŽYMĖTINAS PENKMETIS

Šiandien lietuvių tauta mini labai skaudžią sukaktį. Prieš penkerius metus, būtent 1939 m. spalių mėn. 10 d. Sovietų Rusija pasirašė su Lietuva nepuolimo sutartį, sulyg kuria ir Vilnių Lietuvai grąžino. Jei tos sutarties Sovietų Rusija būtų laikiusi, spalių mėn. dešimtoji, aišku, būtų buvusi tautos džiaugsmo diena. Bet kad ji buvo begėdiškai sulaužyta, ji virto tautos skausmo diena, nes su ja prasidėjo Lietuvos žmonių kančios: ištrėmimai, kaliniu užgrobia.

Spalių mėn. 10 d. lietuvių tauta mini kaipo didžiosios Stalino - Molotovo veidmainystės ir apgavystės dieną. Jie savo ranka pasirašė sutartį, kuria pasižadama Lietuvos ne tik nepulti, bet reikale ją ginti ir net Vilnių grąžino, bet, štai, po aštuonių mėnesių visą Lietuvą su Vilnius užgrobia.

IŠKILMINGI RUSŲ PAŽADAI

Reikia neužmiršti, kad Sovietų Rusija ne tik 1939 m. sutartimis pažadėjo gerbti Lietuvos suverenitetą, bet tą iškilmingą pažadą davė ir pirmiau sudarytomis sutartimis. Šia proga bus ne pro šalį jas čia trumpai paminėti.

1920 m. liepos 12 d. sutartyje tarp Lietuvos ir Sovietų Rusijos tarp kitko pasakyta:

"Lietuva ir Rusija, būdamos tvirtai pasiryžusios teise ir teisingumu pagrįsti patvarius pagrindus ateities savitarpio santykiams, kurie abiem valstybėm ir jų gyventojams suteiktų visą rimties ir gero sugyvenimo labą, sudaro sutartį...

"Rusija be atodairos pripažįsta Lietuvos Valstybės savarankiškumą ir nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo einančiomis juridinėmis sekmėmis ir gera valia visiems amžiams atsisako nuo visų Rusijos suvereniteto teisių, kurių ji yra turėjusi lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu."

Aišku, ar ne? Šioj sutarty Maskva pasisako aiškiai, iškilmingai, kad pripažįstama Lietuvai visiška laisvė ir nepriklausomybė.

PAŽADAS SUSILAIKYTI NUO AGRESIJOS

Kitoje (taikos ir nepuolimo) sutartyje (1926 m.) tarp Lietuvos ir Sovietų Rusijos irgi aiškiai ir iškilmingai pasižadama visomis aplinkybėmis gerbti viena antros suverenumą bei teritorialinį integralumą ir neliečiamybę ir taip pat:

"Kiekviena susitariančioji šalis pasižada susilaikyti nuo bet kokių agresijos veiksmų prieš antrąją šalį".

Be kitko, sutartyje randame ir tokį paragrafą, kuriame numatome, kad, kilus konfliktui tarp šių dviejų valstybių, jos susitaria skirti taikomąsias komisijas.

Einant 1920 m. ir 1926 m. padarytomis sutartimis, Sovietų Rusija neturėjo teisės diktuoti Lietuvai 1939 metų sutartį, kuri taip aiškiai pažeidė Lietuvos valstybės nepriklausomybės teises.

Bet, nors Lietuva ir buvo priversta šią sutartį pasirašyti, jei Maskva būtų išlaikiusi savo iškilmingai duotus pasižadėjimus, lietuvių tautai nebūtų padaryta tiek daug skriaudų ir sau nebūtų užsitraukusi tarptautinės gėdos ir įsigijusi agresorės vardą.

Bet Stalinas, matydamas, kad kiti Europos diktatoriai smaugia mažesniąsias valstybes, ir jis čiupo Lietuvai už gerklės. Tiesa, jis 1939 m. spalių 10 d. sutartimi Lietuvai "atidavė" Vilnių, tačiau slapta planavo ji su magaryčiomis atsiimti — su visa Lietuva.

VILNIUS LIETUVAI — LIETUVA RUSIJAI...

1939 m. spalių 10 d. sutartyje, tarp kitų dalykų, pasakyta:

"Lietuvos ir SSSR draugingumui sustiprinti Vilnius ir Vilniaus sritis Sovietų Sąjungos perduodami Lietuvos respublikai, įjungiant juos į Lietuvos valstybės teritorijos sudėtį ir nustatant sieną tarp Lietuvos Respublikos ir SSSR."

Ar tai nebuvo gražus gestas iš Maskvos pusės? Taip.

Bet ne tik mes, lietuviai, bet visas civilizuotas pasaulis puikiai atsimena, kas atsitiko 1940 m. birželio 15 d. Tą dieną Stalinas davė įsakymą raudonąjai armijai įsiveržti į Lietuvą, ją ginklo jėga okupuoti ir, sulaužant iškilmingai duotus pažadus ir pasirašytas sutartis, prismaugti Lietuvos valstybės laisvę ir nepriklausomybę.

Iš tos tai priežasties Lietuvos žmonės jau penkti metai kenčia priespaudą, kenčia baisius vargus. Jie juos kentė prie rusų bolševikų okupacijos 1940—1941 m., kentė prie nacių okupacijos. Tiesa, Rusijos kariuomenė dabar veja lauk iš Lietuvos nacius, bet veja ne tam, kad virš minėtas sutartis įgyvendinti, Lietuvą išlaisvinti, bet tam, kad ją naujai pavergti.

Anglių Gamybai Trūksta 32,500 Angliakasių

Washingtonas — Dr. Charles J. Potter, Kietojo Kuro Administratoriaus padėjėjas, pareiškė, kad norint patenkinti gyventojų reikalavimus 1944-45 metams, reikia pagaminti tinkamą kiekį anglių. Tuo tarpu, anglių kasykloms, gaminančioms antracito ir taip dėl karo pritrūkusias bituminijaus anglis, trūksta daugiau, nei 32,500 angliakasių. Dėka darbo jėgos trūkumo, iš anksto galima tvirtinti, kad šiais anglių naudojimo metais, kurie baigsis kovo 31 d., trūks 6 milijonų tonų antracito anglių ir 16 milijonų tonų geresnės rūšies bituminijaus anglių.

Dr. Potter ragina visus anglių pirkėjus, kas jie bebūtų — privatūs asmenys ar pramonės įmonės— taupyti anglis, o negaunant pageidautos anglių rūšies, pasitenkinti tuomi, ką galima gauti.

OWI.

Išimtis Dėl Siuntinių Užjūriui Iki Spalių 15 Dienos

Washingtonas — Armijos Paštas primena vieną išimtį, nustatytai siuntiniams siųsti užjūriui dienai, spalių 15 d. Toji išimtis taikoma Armijos personalui, išvykstančiam iš namų į užjūrį tuoj prieš ar po 1944 metų spalių 15 dienos.

Šiuo atveju, Kalėdų dovanos bus priimamos ir po spalių 15 d., iki š. m. gruodžio 10 d., imtinai, siuntėjui pristačius pranešimą apie adreso pasikeitimą (Karo Departamentas A. G. O. Forma 204 ar pan.), gautą iš adresato po š. m. rugsėjo 30 dienos.

OWI.

DIEVAS IR KARAS

Parašė Fulton J. Sheen Ph. D., LL. D., Litt. D.

Vertė Antanas Tamulis

(Kunigo J. A. Karaliaus premijuotas vertimas)

SKYRIUS VII.

NUKRYŽIAVIMAS

Jeigu Kristus rodo ir liepia mums eiti į giliausias miškų klaikumas, mes einame žinodami, kad Jo kojos yra mums pramynusios takus pro tankiausius erškėčių dyglius. Jeigu Jis prašo mus nešti kasdien Jo kryžių, Jį sekti, mes žinome, jog Jis savo puolimais nešė skausmuose savo kryžių ant sužeistų pečių.

Dievas, anaiptol, nėra nuošaliai nuo gyvenimo skausmų, bet kiekviename vyro, moters ar vaiko širdies suspaudime. Ten visur esti Dievas su Savo pagalba. Mes ištikrųjų negalėtume ištęsti savo kentėjimuose ir kryželiuose, jei Viešpats pats nebūtų juos nešęs ir nebūtų palikęs kryžių, kaipo Jo pergalės ženklą.

Kaip greitai mes atsižadėtume sunkaus ir daug pasiaukojimo reikalaujančio misijų darbo, jei pats Kristus nebūtų pirm mūsų taip daug ir skaudžiai kentėjęs, vien tik dėl to, kad kitiems troško išganymo. Ir Jo gerumas, o ne kas kitas ir prikalė Jį prie kryžiaus.

Mes nejaustume jokio skausmo netekę motinos ar artimo asmens, jeigu Kristus pats nebūtų tai savo širdyje pergyvenęs, kuomet Jis paliko savo artimuosius motinai po kryžiumi.

Ir todėl, jeigu Jis gyvena mumyse, būkime tikri mes nugalėsime pasaulį ta pačia meile, kaip kad ir Jis nugalėjo.

Mūsų dieviškasis Išganytojas, gyvendamas čia žemėje, turėjo daugiausiai priešų, negu bet koks žmogus, kad yra turėjęs ir gal būt mažiausiai draugų, jeigu teskaityti tuos, kurie stovėjo šalia Jo kančios metu po kryžiumi.

Kristaus priešai yra kartu mūsų priešai. Jie yra priešai viso to kas krikščioniška visiems laikams. O vienok Kristus, mirdamas, Savo didžia meile padarė juos savo draugais ir savaisiais. "Didesnės meilės už šią žmogus nėra matęs, kad kas atiduotų savo gyvybę už savo draugus".

Kuomet Kristus žvelgė nuo kryžiaus į pasaulį, matydamas per visus būsimuosius amžius savo priešus, kurie kovos prieš Jį ir sės pikto sėklą, Jis į juos žiūrėjo ne kaipo į žmones, kurie turi būti neapkenčiami ir paniekinti, bet kaipo į sužeistas, palaužtas ir sudarkytas sielas, kurios pačios jau nepajėgia pakilti aukščiau nuo žemės paviršiaus. Iš Jo dieviškosios meilės veržėsi gailestingumas, nes žmogaus Sūnus juk neatėjo, kad tas sielas pražūdyti, bet kas išgelbėjus.

Ir tuomet jeigu Kristus kenčia kiekviename mumyse, mes turime pareigą mylėti tuos, kurie mums trokšta blogio, kad ir mes galėtume už juos besimeldžiant, juos atpirkti. Jeigu mūsų dalis šiame kare yra tragedijos dalis, vien kentėjimai ir aukos, visą tai turime nešti džiaugsmingai, kad Kristus dar kartą, gyvendamas mumyse, atpirktų iš naujo pasaulį.

Šitokia tad mintis ir yra ta jėga, kuri stiprina ir duoda jėgų kovojantiems mūšio laukuose, kad savo ginklą ir savo kraštą apgynus. Ano karo meto kareivis Joyce Kilmer savo kančias nors menka dalimi lygina Kristaus kančios šviesoje:

Mano pečiai skausta po mano ginklu,
(Būk lengvesnis, Kryžiau, po Kristaus pečiais).

Aš žengiu į mūšį, laikaus vos gyvas kojomis,
(Šventomis Kojomis žengei Tu į Kalvariją)

Žmonės šūkavo mane, jiems žodžių trūko,
(Jie nuplėšė Tavo rūbą ir daužė Tavo veidą).

Gal būt nebekalbėsiu ir ašarų jau nebešluostysiu,
(Bet aš neužmiršiu Tavo kraujuoto prakaito kančias.)

Mano šautuvo ranka sustingo ir nejuda,
(Iš Tavo pervertų delnų upeliai kraujo teka.)

Viešpatie, Tu daugiau čia žemėje kentėjai,
Negu visų žmonių skausmus sudėjus.

Priimk, o Jėzau, dalelę tų skausmų,
Kaip atpildą didžiosios Tavo dovanos.

Kareivio malda Prancūzijoj.

Jausdami Kristų esant mūsų širdyse, atnaujinkim Jo kančios ir kryžiaus jausmus.

Tiems, kurie trokšta, kad mes kentėtume, kurie kala mus prie kryžiaus, mes kalbėkime: "Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino ką daro". Jie vis dar tebegalvoja, dieviškasis Tėve, kad jie kryžiuoja vien žmogų, vien žmogaus Bažnyčią, tuo tarpu jie persekioja Dievą, Tave Išganytojau. Jie nežino, kad kiekviena jų kalama vinis yra į Tave Jėzau atgręžta. Jie nežino kokią Tu taiką esi į žemę atnešęs: "Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino ką daro" (Luko 23:34).

Du galvažudžiai tyčiojosi iš Tavęs, o vienok vienas buvo išgelbėtas. Daug taip pat yra žmonių ir šiandien, kurie nerasdami Tavęs piktžodžiauja ir niekina Tave.

Duok mums savo regėjimo, o Viešpatie, kad mes niekuomet nenustotume vilties, atversti tuos, kurie piktžodžiauja prieš Tave. Duok, kad kaikurie iš jų lyg tas galvažudis kairėje, galėtų išgirstų Tavo žodžius: "Ištikrųjų sakau tau, šiandien tu būsi su manim rojuje" (Luko 23:43).

Nuo Savo kryžiaus, o Jėzau, Tu pavedei Savo Motiną mylimiausiam apaštalui ir Savo apaštalą Savo brangiausiajai Motinai. Leisk mums, kad ir mes prikalti prie savo kryželių, galėtume, jei pareiga iš mūsų reikalauja, atsižadėti savo mylimųjų Tavo garbei. "Moteriškė, štai tavo sūnus... Štai tavo motina". (Jono 19:27).

Kuomet tamsa apsupo Tavo kryžių ir saulės paslėpė savo šviesos spindulius; kada kybojai tarp žemės ir dangaus, Tu jautei, kad žemė ir dangus Tavęs nepriėmė, tačiau, Tu savo žmogiškoje prigimtyje nepraradai pasitikėjimą savo Tėvu. Tu meldeis: "Mano Dieve, mano Dieve, kam mane apleidai".

(Bus daugiau)

Žinios Iš Lietuvos Ir Pabalčio

Specialaus dėmesio verta žinutė apie Lietuvoje atsidūrusius rusų bėglius. Kaip jau buvo ankščiau LAIC pastebėta, iš tų Lietuvoje "užkliuvusių" rusų bėglių sovietai šiandien sudarinėja kolchozus.

"Baltiska Nyheter, August 15, 1944. There is a stream of Russian fugitives following the retreating German armies. Apart from the 220,000 who were previously forcibly evacuated to Lithuania, the majority of the new Russian fugitives voluntarily wander westwards. It is believed to be inevitable that the food situation in Lithuania will degenerate into a famine. Despite the fact that the German - Lithuanian frontier has been closed to all fugitives, Russians are still being sent to Germany. For example, about 2,000 Russians, particularly workmen, are sent daily by the Labour Office".

* * *

Švedų spauda pranešinėja apie vokiečių nusistatymą iš Pabalčio evakuoti darbininkus - svetimšalius:

"Morgon Tidningen September 7, 1944. According to information received, the Germans intend to evacuate foreign workingmen who are employed on building fortifications in the Baltic countries. Negotiations have been conducted to move them to a neutral country and preparations for their removal to Finland have been made, whence they will presumably be transported to Sweden. The size of the contingents and the nationalities of the workers are unknown."

Tikriausiai, čia turima galvoje prancūzai, belgai, ispanai ir t. t., kurių "repatrijavimas" tiesioginiu keliu, dėl žinomų šios vasaros karo įvykių pasidarė neįmanomas. Rusams Pabaltį užėmus, šis klausimas pasidarė nebeaktualus.

* * *

Apie sovietų žiaurumus Pabaltyje pradėjo kalbėti ir šveicarų spauda:

"Der Bund, under the heading of "The sufferings of the Baltic States", publishes an agency message from Stockholm, in which it says that Lithuanians, who have fled the territories occupied by the Bolsheviks, report that during the first days of the occupation of Siauliai, 400 persons, and in Birzai 250, regardless of age or sex, were killed by the Soviets. The same terror reigned elsewhere in Lithuania.

On August 6th, according to statements by refugees, 650 persons of the community of Laydone were killed by machine - gun fire. All the inhabitants of the town of Kroutzborg who were unable to prove their adherence to the Communist Party were executed, following the occupation of Mitava, 150 women were killed."

Ta pačia tema, dar prieš Suomijos kapitulaciją, rašė ir suomių Karjala:

"Karjala August 29, 1944. An editorial says that the behaviour of the Bolsheviks in conquered countries reminds one of that of African negroes. If they have not time to kill all the people, they take them to Siberia, and their country is populated with Russians. Experience from the Baltic countries and Poland shows that the intention of the Russians was physically to destroy these nations. Now Russia's neighbors are threatened by the same fate. The Russian danger is now more frightful than ever, since it is supported by the western countries."

* * *

Berno (Šveicarija) korespondento žiniomis, sovietų Kvislingai nutarė atstatyti 1940-41 metais įvestą sovietų jurisdikciją Lietuvoje:

"The Committee of the Lithuanian Communist Party met at Vilnius and decided, according to the *Swiss News Agency,* to restore all the Soviet laws and decrees of the Bolshevik period from the summer of 1940 to the summer of 1941. In addition, all Soviet and Party courts and institutions will be re-established in all parts of Lithuania occupied by the Soviet army.

* * *

Kariškam status quo Baltijos Jūroje sovietų naudai pasikeitus, švedų spauda pradėjo dažniau gvildenti Baltijos Jūros padėtį ir jos strategines perspektyvas.

"Svenska Dagbladet September 7, 1944. The stubborn German defense of the Baltic area seems partly to have carried out its aim of shutting the Russian fleet out of the Baltic and keeping communications with Finland open. Since the Finnish break with Germany, the Russian fleet may be considered to have a free passage in the Baltic, and intensified warfare by sea and air is probably to be expected in the south-eastern corner of the Baltic. But it is impossible to predict Russia's naval intentions in the near future until the Russian peace conditions are made known.

The British mining of the South Baltic from the air, combined with the heavy bombing of North German harbours, is probably to be regarded chiefly as support of Russian operations, but may also aim at rendering the intervention of German naval forces in the SSkagerrak and Kattegat in the event of an invasion of Denmark more difficult. The increased Russian threat to East Prussia will probably force the German fleet westwards from Danzig and Gdynia".

LAIC pastaba: Atsižvelgiant į klausimo svarbumą lietuviams, šios rūšies žinutes LAIC ir toliaus talpins savo santraukose.

* * *

Duodame vaizdą iš vokiečių pakrikusio pasitraukimo iš pietų Estijos. Neabejojame, kad straipsnyje nupasakotas vaizdas nebuvo retas ir Lietuvoje.

"Stockholm - Tidningen, September 7, 1944. The latest information shows that the Red Army is preparing a new push against the Baltic States. Refugees recently arrived in Sweden from Estonia say that the morale of the German troops fighting in the Baltic countries is bad and the Russians meet with the strongest resistance from units consisting of people from the Baltic. German forces defending Tartu in the west withdrew so quickly that they had not time to blow all the bridges across the river Emajjoegi."

In most of the towns in southern Estonia, the Russians arrived so quickly that the German officials were working in their offices when the Russians entered the buildings. In Voeru, in southern Estonia, the District Commissioner was making a speech to the population in the square when the Russians arrived, and refugees say that the Russians hanged him above the platform. As the Russian forces on the Baltic front are considered to be fairly weak, the population did not realize the danger and everybody was surprised to see the Germans' quick retreat. It is estimated that only 15 per cent of the population escaped before the Russians arrived. In Tartu a loud speaker car requested the people to keep quit and not to leave the town, but a couple of hours later the pepole were asked to leave. Such orders and counter-orders were issued seven times in Tartu, which explains why most of the inhabitants had not left the town when the Russians arrived. Farmers escaping from south Estonia have arrived in Haapsalu having done 300 km. on foot. Many of them brought cattle.

* * *

Raudonųjų lenkų filija sutverta ir Švedijoje.

"Aftontidningen", Stockholm, September 2, 1944, reports the formation in Sweden by the Polish emigres there of an affiliated Union of Patriots, supporting the National Committee of Liberation".

Matomai ir linksmų dienų gali patirti kariai savo žygiuose. Štai Champagny, Prancūzijoj, Yankiai užklupo bonkių lygumą, ir tai netuščių, kurias Armijos slaugės turėtų suskaityti ir raportuoti, bet matomai jos ar tik nesidalina įspūdžiais apie bernužėlius - dobilėlius.

THAT'S DONE and radio starlet Ilene Woods is all set for Yuletide with each GI on her Christmas list accounted for. Former New Hampshire ladies' golf champ takes no chances on rush before Oct. 15 deadline for overseas mailing.

Šis karys tik ką sugrįžęs iš nacių nelaisvės laivu Gripsholm, buvo pirmasis sutiktas jo šaldžiaširdės, su kuria ir tuojaus apsivedė Atlanta, Ga.

DAINA

Aš myliu tėvynę —
Šalį didžiavyrių,
Kur žyd' išsiplėtus
Tarp žaliųjų girių.
Myliu aš senelių
Kaulus ant kurgano:
Turtas tai tėvynės
Numylėtos mano.
Meilūs man laukeliai,
Kai puikiai žaliuoja,
Ežeras kai šniokščia,
Upės tyvuliuoja.
Tinka man darželiai,
Myliu rūtų žiedą,
Myliu paukštužėlius,
Kai sodnelyj gieda.
Man meili kalbelė,
Nors vargdieniai šneka,
Ir dainelės meilios,
Iš širdies jei teka.
Man meili šalelė
Ir meilus namelis,
Kur gyven matutė,
Brolis ir tėvelis.
Nors ir dėl tos meilės
Daug ką nukentėsiu.
Aš myliu tėvynę,
Myliu ir mylėsiu,

M. Dagilėlis.

FRONT PAGE EARS

EARLY START—Starlet Joyce Reynolds gives Christmas tip for conserving paper by ironing out wrappings and ribbons saved from last year's gifts. She'll conserve on trimmings but not on presents which must be mailed by Oct. 15, to reach boys overseas by Dec. 25.

Įsigykite "Šventųjų Gyvenimai" Knygą

"Darbininko" knygyne galima gauti "Šventųjų Gyvenimai" su paveikslais. Knyga gerai apdaryta. Apskaitymai kiekvienai dienai per visus metus. Kaina $4.00. Užsakymus su money orderiu ar čekiu siųskite: Darbininkas, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Gyvojo Rožančiaus Paslaptys

Darbininkas išleido "GYVOJO ROŽANČIAUS PASLAPTYS" knygutės formoje. Kiekviena paslaptis iliustruota paveikslais. Šioje knygutėje taipgi yra ir narystės mokesčių lapeliai. Knygutės kaina 20c. Užsakymus siųskite: "Darbininkas", 366 W. Broadway, So Boston, Mass.

USED FAT MAGIC

Dvi Latomijos Sirakūzuose

Mąsčiau apie kantrų miestą, seną graikų sodybą, apie dulkėtas gatves ir prisigrūdusią, triukšmingą rinką. Ir tam riksme, tam saulės žėrėjime, visame pietų šalies duslume štai ramiai savo asilėlį varosi žilas, apdulkėjęs ir truputį apskaręs filosofas. Abu jie tylūs, išmintingi— ir žmogus ir gyvulėlis. Tarpais juodu stabtelia, braujasi vėl pro spūstį ar kalbina pažįstamus...

Iš kur ir iš kažkada toki vaizdai manyje buvo likę apie Sirakūzų miestą. Ir stovėdamas ties šitais griuvėsiais, norėjau atstatyti žemėmis ir metais užneštus namus, nutiesti siauras, dideliais akmenimis klotas gatves ir jose atgaivinti jau nuo amžių neminimus vardus. Tarp jų mums iškiltų ir keletas pažįstamų bruožų — didžiųjų poetų, čia gimusių ar besilankiusių, ateitų Archimedas su savo išradimais ir dėsniais. Nūn aš jį matau ne tiek svaigaus džiaugsmo apimtą ir bėgantį per miestą su šviežia žinia: "Eureka, eureka!" Man jis šiandie prisistato ramiame miesto kampely, kada saulė popietėj jau nusviro į vakarus, kada atsigauna mirtos ir glicinijų pablyškę žiedai. Už miesto mūsų nuo pat aušros siautė kova. Niekas nesigailėjo nei kardo, nei kraujo. Nuo sienų griuvo nūnai ir mirė. Bet dabar tyla. Archimedas išsibraižė smėly geometrines figūras. Įsižiūrėjo į jas — dar valandėlė, ir jis žmonėms pasakys naują sprendimą, didelę tiesą. Jo galvoj jau kažkas aiškėja, jau lūpos kruta ir akys šviečiasi nuo visai priartėjusio gando, kuris paskui amžiais eis iš kartų į kartas. Jis nežinojo, kad po trejų metų stengimosi romėnai ką tik paėmė jo miestą, kurį jis vienas savo išradimais geriau gynė, nei pulkai sirakūziečių. Ir štai šitoj popiečio tyloj kažkas prieina, kalbina, trukdo jį. Nepakeldamas galvos jis liepia luktelti, nesumaišyti jo minčių, kurios paskui gali niekados negrįžti: ne, tos mintys tikrai jau negrįš, nes romėnui trūksta kantrybės — ir Archimedo galva nukrenta ant tų geometrinių figūrų, smėly lazdos galu išbraižytų...

Kur sunki romėno ranka sugriovė Archimedo apskritimus, kvadratus ir mąstymus? Gal tai bus prie amfiteatro, gal prie to milžiniško akmens stalo—aukuro. Kur valdovas Hieronas II galėjo vienu sykiu sudėti dievams dovaną iš puspenkto šimto galvijų, o gal prie Rojaus ar Kapucinų latomijos? Užeikim į jas, į tas latomijas — liekanas kasyklų, iš kurių buvo laužtas akmuo namams, pilims, teatrui.

Bet dabar, vaikščiodamas Kapucinų latomijoj, pats neįspėsi čia buvus kasyklą. Žemė drebėjo, lubos suiro ir sugriuvo — ir stovi milžiniškas šulinys, didžiulė dauba, laukinė ir šiurkšti. Ant stačių skardžių nusikorę mėsingi kaktusų lapai, raitosi vešlūs vijokliai. Žemiau tenai pražydo medis: jis krėste nukrėstas raudonais, gaiviais lapeliais, kurie nustelbia visą žalumą. Norėtum tarti, kad šitas medis džiaugiasi ir visas liepsnoja savo prasiskleidusiomis taurelėmis, atvertomis saulei, praeiviui ir bitei. Dūzgia toji bitelė ramiai tarp rūsčių uolų, tarp pakriaušių ir atšaižų, o jos zirzenimui retkarčiais už sienų, ten aukštai, pritaria vežiko riktelėjimas ir arklio kanopų klapsėjimas. Ramūs, nejautrūs tiesiasi kiparisų gedulingi liemens, vienas po kito į gražią gretą sustoję ir susitelkę, lyg vienuoliai. Taip, gali jų tamsūs ir vėsūs kamienai mąstyti maldas: kai šitos kasyklos virto kalėjimu, jame dar keturi šimtai metų prieš Kristų nyko ir žuvo septyni tūkstančiai suvarytų atėniečių, veiklių kareivių, kurie per marias plaukė nuveikti išklestėjusio ir atkaklaus miesto. Bet jų laivai žuvo sunaikinti Didžiajam uoste, o jie patys, graikų žemės vyrai, uždaryti čia geso diena po dienos, valan-

Tęsinys iš 5-to pusl.

Ar Įvyksta Šiandien Stebuklų? Taip!

Tai sužinosi perskaitęs

Prof. Dr. Vyskupo Būčio garsią knygą:

ŠVENČ. P. MARIJOS APSIREIŠKIMAI LIURDE

Šia knyga susidomėjo visi Amerikos Lietuviai.

Ją skaito ir netikintieji!

Liurdo knyga

Gausiai paveiksluota, gražiai kietais viršeliais įrišta, virš 500 puslapių.

KAINA — $3.50

Kreipkitės su užsakymu:

DARBININKAS

366 W. Broadway So. Boston 27, Mass.

P. Kupraitis, U.S.N.

Įspūdžiai Vakarų Kalnuose

– Kalnų stebūklai. – Utah valstybės sostinėje. – Kambarys, kuris kainavo $65,000. – Ežeras, kuriame negali nuskęsti. – Tolimas lietuvis nuoširdus svečiui. – Nevados dykumose.

(Tęsinys)

NEVADOS DYKUMOSE

Antrą valandą ryto atsisveikinau su miegančiais draugais, malonia laivyno stotimi, su Ogden'o miestu ir su gražia apylinke. Po kelių valandų atvykome į Salt Lake miestą, kuris dar miegojo žaliuojančių medžių tankumyne, puošnioje pakalnėje. Gaila buvo palikti šį gražųjį miestą, kuriame tiek daug kartų teko viešėti ir maloniai pasilinksminti laivais šeštadienio vakarais ir sekmadieniais. Jei buvo linksma ir maloni Dėdės Samo tarnyba, tai todėl, kad čia buvo draugiškas ir linksmas Salt Lake miestas — karių ir jūrininkų atsigaivinimo centras.

Buvo 5 valanda kai traukinys bildėjo per sūrųjį ežerą. Rytai žėrėjo skaisčia aušra, ežero paviršius žydėjo baltų putų lyg rožių bekraščiais laukais. Geležinkelio tiltas, kuris kerta ežerą buvo "begalis". Nežinau kiek mylių jis buvo ilgio, tačiau spėjų, kad galėjo būti apie 20 mylių ilgumo ir gal ilgiausias tiltas pasaulyje. Tai buvo mano paskutinis "pasimatymas" su garsiuoju ežeru. Jame praleistos valandos buvo laimingos — jo švelnios bangos buvo kūdikio lopšinė. Paskutinis "sudiev" gailiai aidėjo širdyje ir ežeras pasiliko vėl ošti amžiais ateinančioms kartoms.

Prasidėjo mirusios ežero dykumos. Spėju, kad daug metų atgal čia buvo ežeras, nes dykumos buvo lygios — bekraščiai smėlio plotai. Po keletos valandų palikome Utah valstybę su jos gražia gamta, draugiškais ir maloniais gyventojais, su jos kalnų paminklais.

Nevada valstybės vaizdai buvo kiek skirtingi, tačiau labai vienodi — pilkos dykumos apklotos kalnų virtinėmis. Apie 80% visos valstybės yra negyvenama. Tikėkite ar ne, bet visoje Nevados valstybėje gyvena 7 kartus mažiau žmonių kaip viename Bostono mieste, būtent tik 110 tūkstančių gyventojų (Bostonas turi apie 770,000). Tai yra viena iš 48 valstybių, kurioje mažiausia gyvena žmonių. Kaip traukinys greitai galėjo bėgti, kaip akys užmato, kaip saulės spinduliai apkabina — visur dykos lankos, visur kalnų palapinės... Kur ne kur pasirodydavo maži sunykę kaimeliai, gyvulių būrelis ir vėl neišmatuojamos dykumos. Daug metų atgal buvo laukinė indijonų šalis, tačiau šiandien ji yra saulėta Amerikos dalis. Čia yra ilga mėlyna, mėlyna vasara, čia vėju kaukianti šalta žiema, čia briedžių ir kiškių karalija, čia žmonių pamiršta žemė...

Kai visų valstybių sostinės skaito savo gyventojus šimtais tūkstančių, tai Nevados valstybės sostinėje (Carson City) gyvena tik 2000 gyventojų. Tai yra mažiausia sostinė iš 48 valstybių. Kai visose valstybėse yra draudžiama gemblinti, tai Nevada valstybėje šis "menas" yra laisvai ir plačiai praktikuojamas. Kiekvieno miestelio ir bažnytkaimio restauranuose gali matyti "kalnus" sidabrinių dolerių, kuriuos čia palieka laimės ieškantieji turtingieji ir vargšai. Palikę sidabrinius, išsineša varinius už kuriuos vėliau verkia, kad nėra gyvenimo gražaus. Kai kitose valstybėse yra traktuojami visi vedybinio gyvenimo įstatymai ir yra varžomi divorsai, tai Nevadoje, Reno mieste, greitai gali gauti divorsą, jei tik esi vedęs ir turi "neapkenčiamą". Kai aplinkinės kalnų valstybės grožisi savo tautiniais parkais, turistinėmis vietomis, tai Nevados valstybėje viešpatauja amžina dykumų dvasia, pilkos tyrų begalinės... Nors savo gamta ir gyvenimu Nevada daug skiriasi nuo kitų valstybių, tačiau, bendrai paėmus, yra turtinga kalnų turtais, graži savo mėlynu dangumi, brangi kaipo Dėdės Samo šalis. Kalnai ir dykumos, piemenys ir jų daina, klimatas ir dangaus mėlynė yra vakarų grožybė, kur prasideda ir baigiasi mano trumpi įspūdžiai.

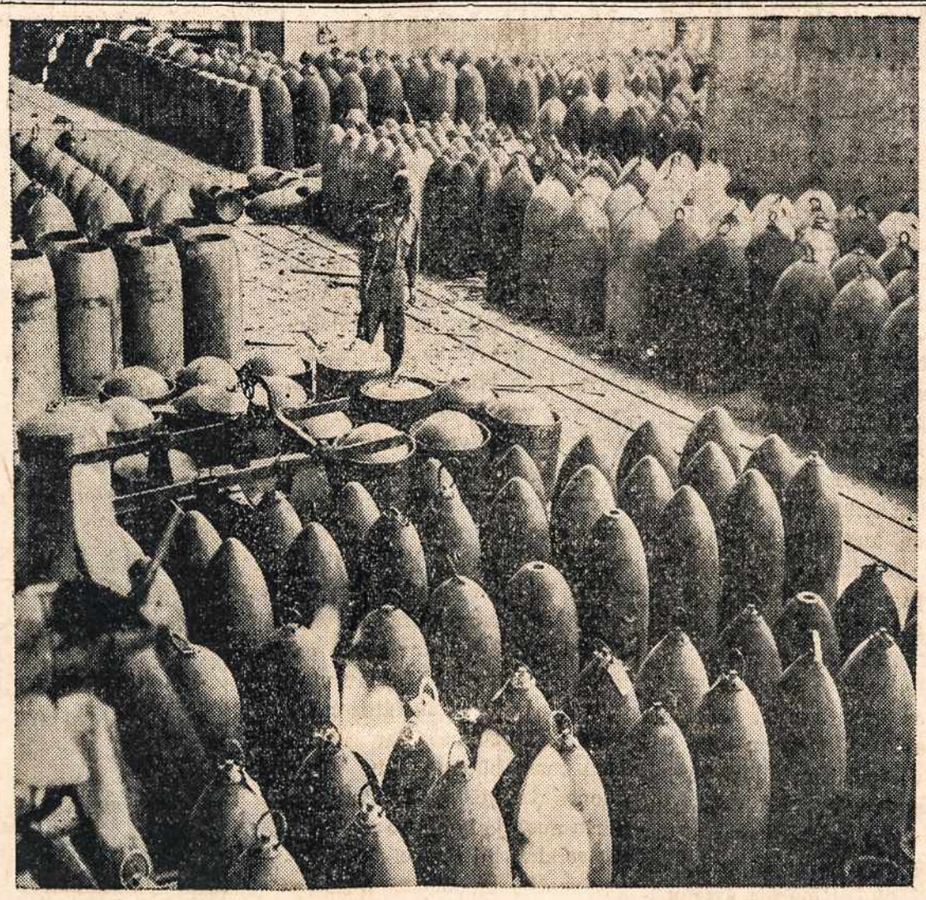

Šios oro torpedos buvo nacių pagamintos Toulon mieste prieš Alijantų karo jėgas. Bet Alijantai taip smarkiai žygiavo, kad šios visos bombos pateko Yankių žinion ir štai amerikietis karys patruliuoja tarp šių mirties kiaušinių.

Dvi Latomijos Sirakūzuose

Pradžia 4-tame pusl.

da po valandos, kol nutilo paskutinis atodūsis iš galingos Nikijos armijos likučių. Ir tos kaukuolės, kurios mėtosi po nykiais skliautais, gal nebus atėniečių palikimas, bet, geras kapucine, kuris skaitai šventas raides šalimais už vienuolyno lango, ir tujen, vienuoli, kuris pakėlęs žiburėlį, apysenis ir dūsaudamas iš Šv. Jono katakombų, kaukšėdamas storais, kareiviškais pusbačiais, bėgai įsileisti nekantraus keleivio, skambinančio prie vartų, — visi jūs savo psalmėse ir giedojimuose, savo vidunakčių šauksmuose ir mąstymuose pagalvokit apie tuos jaunus vyrus, apie tuos karius, kurie, nelyginant didelė avių kaimenė, buvo sugrūsti į šitą mirties ir bado gardą, vysdami kaip tos mirtos lapas, kuris tamsiai žalias latomijoj augo ant krūmo, kol svetima ranka jį su šaka nulaužė...

Už Šv. Jono katakombų, už amfiteatro griuvėsių ir už aukų stalo, kurį minėjau, rasime antrąją Sirakūzų latomiją — Rojaus latomiją. Ji nėra tokia niūri nei laukinė, kaip jos kapuciniškoji bičiulė. Ji primena ir paprastus, kasdieninius darbus, nes anoje grotoje, iš kurios skliautų kapsi sodrus vanduo, prie to sustingusio klano buvo įsimetę Sirakūzų amatininkai — virvių sukėjai. Bet ne dėl jų čia atėjau, tik dėl Dionizo Ausies: tai grota, savo pavidalu primenanti arklio ausį — nežmoniškai ilga ir aukšta šitoji ausis. Sicilijos gyventojai ėmė pasakoti, kad šioj vietoj taip pat būta kalėjimo, svarbiems politiniams belaisviams spąstų. Visas ausies gudrumas slepiasi nepaprastoj akustikoj. Esu girdėjęs garsių katedrų, krikštyklų ir rūmų balso atliepimus, bet šisai praneša visus kitus. Kai sustoji prie durų, tai tavo mažas dūstelėjimas kitam Ausies gale, už šešiasdešimt penkių metrų, atsikartoja dar aiškiau ir gryniau, negu iš tavo lūpų išėjęs. Ir manai, kad ten tamsoje slypi kokia pašaipi būtybė, kuri tave pamėgdžioja, tave seka ir numarina tavo alsavimą gūdžioj tamsybėj. Popieriaus šlamenimas ties durimis atsiliepia anakur lyg ištisas marių ošimas, kada bangos ritasi ir dūžta ant kranto. Ir žodis po žodžio taip giedriai jam atsako aname gale kalba, kad jautiesi pats šnekąsis su savim. O garsus trinktelėjimas rankena į duris suūžia ir griaudžia kaip tikriausias patrankos šūvis — ir jis skardi galingai ir toli ne tik šioj ausy, ne tik šiam kalėjime, bet ir ore... Dėl šitos akustikos paslapčių pramanyta, kad Dionizo Ausy uždarydavo svarbius politinius kalinius: jie negalėjo rengti sąmokslų, sakytis vieni kitiems pavojingų žinių, nes kuriam kampe jie bekalbėtų, visi žodžiai ir kuždesiai buvo aiškiausiai girdėti. O gi dar rodo ir vietą, kur valdovas Dionizas pasislėpęs klausydavosi... Tačiau mokslininkai perdaug netiki šiuo mįslės sprendimu: jie tiesiog sako, kad Dionizo Ausis turėjo būti rezonansas teatrui, kurį jūs po kelių minučių ir pasiekiate...

Prieš du tūkstančius metų ant akmeninių teatro pakopų kitoki žmonės rinkosi klausytis — ne beskubą turistai, ne tik berniokai, kurie laksto po sceną, jau amžiais negirdėjusią nei Prometėjaus aimanų, nei Aristofano čaižaus juoko. Į geras vietas sėdasi tada garbingieji, o toliau buvo sugūžėjus liaudis, smulkūs pirkliai, verteivos, amatininkai ir skurdžiai, su pupų ryšulėliu pietų pertraukai. Tose garbingose vietose kunigai, miestui ar šaliai nusipelnę piliečiai, aukštieji valstybės vyrai, svetimų žemių atstovai, pagaliau kovoj su priešu mirusių tėvų vaikai ir sąjungininkų miestų svečiai pasirodydavo vienu metu, eidami pagal savo nuopelnus ir garbę. O dėl paprastųjų vietų žmonės mušte mušėsi nuo pat vakaro, nes vaidinimai prasidėdavo su aušra. Dėl tokios kamšaties vėliau buvo pradėta reikalauti mokesčio už įėjimą. Tad per naktį nusnūdę, anksti iš ryto sirakūziečiai prasikrapštydavo užkiutusias akis ir laukdavo išeinant artistų. Paršelio krauju nusprendus, kuria eile bus vaidinami veikalai, trimitų garsai štai jau skelbia pradžią. Žmonės ne tik klauso bei žiūri, bet ir užkandžiauja, gi dosnesnieji neturintiems pasiūlo torto ar vyno. Ūmai jie valandėlę nutyla, greitai ima kuždėtis ir juoktis. Gerai, šita vieta jiems patiko. Jie ploja, jiems turi antrą sykį pakartoti. O dabar kas darosi — tai ne pagal jųjų skonį: jie ima trypti, švilpti, o už visus labiausiai nepatenkintas anas vyno pirklys. Storas, raudonu sprandu ir plikas, jis šaukia atsistojęs, o kai nieko negelbsti jo riksmas, akmeniu paleidžia į artistus. Prie jo prisideda daugiau akmenų — ir ujamieji nešdinasi iš scenos į saugesnę vietą, kol aprims minios įnirtimas. Taip, šiandie veikalas buvo netikęs, todėl ir ištiko riaušės. O neseniai tie patys didikai, tie patys žuvusių tėvų vaikai ir ten susispietusios moterys, tie patys vyno pirkliai, bankininkai, virvininkai ir asilų vadovai su tokiu atsidėjimu ir meile klausėsi gryno džiaugsmo, skardinčio iš Sofoklo ir Eschilo tragedijų. Susitelkę visi tada jie sėdėjo, palydėdami Antigonos skundos, vaitojančius persus — ir viršum jų galvos žėrėjo vidudienio saulė, priešais akis tyvuliavo jūros mėlynas rėžis ir suposi laivų stiebai,o aplinkui lygumose ir toliau ten dunksančiuose kalno šlaituose augo citrinos ir apelsinai: drauge skleidė žiedus, nokino vaisius ir metė juos ant žemės...

O ten, gailiai kvepiančių mirtų ūksmėje, snaudė seni graikų dievai... Jūs, faunai ir nimfos! Aš tik dabar pajutau jūsų alsavimą ir buvimą — pajutau ramią ir kiltą Sirakūzų naktį, kada man iš klonių ir šlaitų, iš šitos graikų nuvaikščiotos dirvos suplakė jau nuo neatmenamų laikų pamirštas ir išsekęs kraujas. Tą gilią naktį aš pirmą kartą pajutau graikų žemę, Odisėjo vyrijos balsus ir kažkur jūrose bedunksančių salų kerėjimą. Prie šaltinių, prie upelio tekmės gulėjo tingus, trumpai akimirkai keleivio širdy ir įspūdžiuos atgimęs pasaulis. Ir rodės, kad ateis satyrai prie lango ir pabels tau, o tarp tų krūmokšnių suskardės begėdis fauno juokas, beieškąs išsislapsčiusių nimfų. Tuoj pasigirs krykštimas ir šėlsmas — trumpa šio gyvenimo aistrų, momento džiaugsmų orgija, valandėlės blykstelėjimas ir užsimiršimas, po kurio tačiau stos amžina tyla, amžinas žuvimas, nes atėjo nauji žmonės, nauji asketai, kurie dievus išvarė ne tik iš šventovių, nuvertė juos nuo marmurinių piedestalų, bet uždraudė gyventi ir kalnų skardžiuose ir girių tankmėje. Metai po metų pražūties ranka bėrė dulkes ant lieknų ir blaivių graikų deivės linijų, faunai mirė užmiršti ir nereikalingi tarp krūmokšnių, paskutinį kartą dūstelėjo didysis Pano atsikvėpimas... Ir ko jūs sukilot šią naktį, išvarytieji iš šitos salos, nuo šitų versmių? Ko tujen grakščioji Aretūza, kuri bebėgdama nuo Alfėjaus virtai šaltiniu ir dabar šlami drauge su nendrėmis Sirakūzų miešte, pritariama karvelių burkavimo, — ko tujen man skundiesi šioj praeities vaiduoklių valandoj? Užmikite, dievai ir nimfos, numirkite ir nepabuskite. Gera ir ramu jums būtų vaikščioti tarp salos uolų, lindėti grotose ir akimirkos siautime ragauti svaigaus žemės vyno... Ne, nepadėsiu jums gyventi aš, kurį slėgia dangaus sunkumas, bet galiu ant jūsų blaivių veidų užtraukti mirties drobę ir paprašyti amžino miego — be nubudimo, be aistrų, be rūpesčių, be žmonių minėjimo, be meilės ir be kančių miego...

Šiulena ir skundžiasi Aretūzos šaltinis. Gal pro šalį praplauks eiklios graikų valtys, suplazdės linksmos vyrijos burės.

Šitoj senųjų graikų pasivaidinimo nakty juodi bruožai auga akiraty. Mariose girdėti duslus balsas — didžiulis garlaivis plaukia į Sirakūzų uostą.

Praeities atsikėlimas ir kerėjimas jau baigtas.

A. Vaičiulaitis ("Ž-s")

Left, Sergeant Herman Hearne, Ft. Worth, Tex., and a Chinese volunteer open the crate. Below, Corporal Donald Jones, Staff Sergeant Edward Schumann and Sergeant Hearne display their dusty but prized possession.

CHUNGKING — What it means to have music in far away Chungking where a piano costs anywhere from 100,000 to 200,000 Chinese dollars if it can be had at all, only these G.I.'s know.

Recently the Red Cross sent two over the "Hump" for a newly-opened club. Only one arrived; the first was burned in a plane crash.

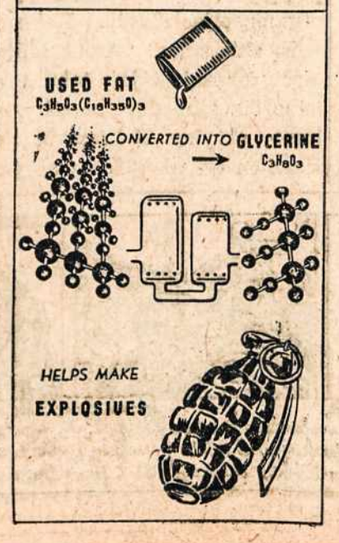

Geležinkeliams Dar Reikia Darbininkų

Washingtonas —Pulk. J. Monroe Johnson, Apsigynimo Transportacijos Įstaigos direktorius, paskelbdamas kvietimą visų J. V. dalių darbininkams susirinkti darbams, pareiškė, kad didelis trūkumas geležinkelių darbininkų San Francisco įlankos apylinkėje užkemša krovinių stotis ir rezervinius plotus ir tuom sulėtina karo transportaciją. Pulk. Monroe pažymi faktą, kad dėka darbininkų trūkumo geležinkeliams, gali pavėluoti siuntiniai, siunčiami į užjūrį per San Francisco uostą, ir medžiagos reikalingos tos apylinkės karo gamybos įmonėms. Daviniai sako, jog Pacifiko pakrančių geležinkeliams dar trūksta 4,000 darbininkų: gairių kilnotojų, gaisrininkų ir stabdininkų.

OWI.

Juozas Kasinskas
Inc.
Laidotuvių Direktorius
Patarnavimas Dieną ir Naktį
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limosinai dėl visokių reikalų

Naudingos Maldaknygės

ANIOLAS SARGAS, juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, 288 puslapiai. Kaina $1.50

DANGAUS ŽVAIGŽDUTĖ, juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, 288 pusl. $1.50

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS—Kun. Pr. M. Juras. Juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, ant viršelio įspaustas lietuviško stiliaus auksinis kryžius, 787 psul. Kaina $3.50

JĖZAU PAS MANE ATEIKI — Kun. K. Kirvelaitis. Juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, apvalūs kampai, 254 puslapiai. Kaina $1.25

MALDŲ RINKINĖLIS — Kun. J. B. Koncevičius. Balti celuloidiniai viršeliai. Knyga tinkama moterims ir mergaitėms. Kaina $1.00

MALDŲ ŠALTINIS — Kun. Pr. Juškaitis. Juodi odos apdarai, auksuoti apskritūs kraštai, didelės raidės, 432 pusl. Kaina $2.50

RAMYBĖS ŠALTINIS — Kun. Pr. M. Juras. Juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, lietuviško stiliaus auksinis kryžius ant viršelio, 544 pusl. Kaina $2.75

Su užsakymais kreipkitės ---
"DARBININKAS"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

RYTINIŲ VALSTYBIŲ ŽINIOS

Žinios Iš Conn. Valstybės

— Ka Conn. Lietuviai Veikia? Kiek Lietuvių Karių Sužeistu? Politika Ir Šalpos Veikla BALF Ir ALT Skyriuose. Hartfordo Lietuviu Masinis Mitingas Spalių 29 Dieną.

Hartford, Conn. — Šiomis dienomis pervažiavęs Conn. valstybės kai kurias kolonijas, padaręs trumpus vizitus pažįstamiems, gavau nemažą žiupsnelį žinių iš Conn. Valstybės lietuvių gyvenimo ir judėjimo — politinės, kultūrinės ir labdaringos veiklos. Važiuodamas nuo Bridgeport iki Hartford per gražią Naugatuck Valley pasigerėjau gražiais rudens sezono vaizdais, gražiais krentančiais nuo medžių įvairių spalvų lapais etc., krantų ir kalnų scenų vaizdais.

Bridgeportiečių veikla buvo kukli, bet pastaruoju laiku, vietinio ALT skyriaus pastangomis, surengtas masinis mitingas paliko gerus įspūdžius visiems. Šio parengimo įvykis pasirodė amerikoniškoj spaudoj, lietuvių rezoliucijos AJV Kongrese. Žodžiu, pavykęs mitingas. Bet patyriau, kad Bridgeportiečiai, kaip p. Viznis pasisakė, nežada rankų žemyn nuleisti, bet dirbsią toliau.

Waterburio kolonija neišsijudino -- aiškino mano kolega, bet kai pasijudins, tai kalnus nuversią!... Dieve duok, kad taip būtų — pastebėjau savo draugui, Dr. M. J. Colney. Gi p. Alena Devenienė biskutį mažiau optimistiška; ji nusiskundė man, kad stinga rimto susikaupimo ALT skyriui ir BALF skyriui, vienok jį pareiškė viltį, kad laikas lemia gerovę. Tokią nuomonę pareiškė ir kiti Waterburio veikėjai. Girdėjau, kad kompozit. A. Aleksis planuoja rengimą masinio mitingo, kurio tikslas išjudinti Waterburio lietuvius.

Šis ruduo politikos vajų sezonas. Tatai ir Waterburiečiai užimti politikos veikla: vieni remia demokratus, kiti respublikonus, bet spėjama, kad respublikonai šį metą triumfuos, nes demokratų tarpe pasireiškė demoralizacija ir antipatija, kurią pagimdė visoki radikalai ir komunistai, remianti Prez. Roosevelto kandidatūrą. Earl Browder ir Sidney Hillman labiau pakenks Prez. Rooseveltui, negu pagelbės.

Hartfordo Lietuvių Mass-Mitingas

New Britaine trumpą valandėlę sustojau, mažai progų turėjau pasimatyti ir pasikalbėti apie šios lietuvių kolonijos veiklą, bet patyriau tiek, kad čia ALT ir BALF veikla gyva ir stiprėja. Kleb. kun. Pankus nuoširdžiai remia ALT veiklą. Dėja, New Britaino veikėjas p. J. P-čius aiškino man, kad šiame momente nelengva veikla, nes mažai laiko jie turi, užimti karo gamybos darbais, suvargę ir pailsę.

Hartfordo lietuviai štai staiga pasijudino! Spalių 29 d. rengiamas didelis masinis mitingas. Bendras draugijų komitetas rėmėjas ALT ir BALF tikslų savo posėdy 18 d. spalių nusprendė pagyvinti veiklą ALT ir BALF skyrių. Teko patikrinti masinio mitingo svarbą, pasikalbėjęs su p. Bringa ALT skyriaus pirm. ir p. Petraitiene BALF skyriaus pirmininke, patyriau, kad šie du skyriai stiprinami, plėtojama jų veikla vietos draugijose.

Masiniam mitinge kalbės žymus publicistas, radio komentatorius, taipgi BALF drabužių direktorius p. *Jonas Valaitis* iš New York; taipgi, pakviesti vietiniai, *Prelatas Jonas Ambotas* ir p. *W. M. Chase.* Bus programas iš meniškų šmotelių, dainų ir muzikos. Įžangos nebus. Sakoma, kad šiame masiniame mitinge bus patiekta daug svarbių žinių iš Lietuvos.

Kariai Lietuviai Sužeisti

Teko patirti, kad Majoras Steponas Sprinkis, Danbury; Tech. Sarženta Antanas Žemaitis, Waterbury; Korp. Petras P. Raučkis, New Britain; Korp. Edvardas Paveliackas, Manchester; pvt. Raymond Buiniskas, Thompsonville sužeisti karo fronte pagal gautus Karo Departamento pranešimus; taipgi Pfc. Jonas Ambrozaitis, Waterbury ir Leonardas Daugirda, Hartford patekę

Šitas karys siūlo šiai ančiai minkštų gėrimų, bet ji ir žiūrėt nenori. Nori stipresnių. Ši antis yra pasižymėjus Tinian ir Tarawa salose, kur japonų gaidį išvijo iš savo akių.

Įspūdžiai Iš L. Vyčių Seimo

Rašo — *J. Kumpa*

Rugs. 24 d., po pietų, prasideda trečioji seimo sesija. Linksmi delegatų veidai, maloniai nusiteikus visa audiencija, ryžtasi svarbiems tarimams ir štai perstatomas ALRKS sekretorius p. Kvetkus. Jis yra tikras savo rūšies specialistas. Jam rūpi ir kaipo lietuviui, kad šitas jaunimo vadų seimas suprastų, ką jų tėvai lietuviai turi sutaupę ir kad jiems po tėvų priklauso toliau tęsti sudėto kapitalo valdymą, auginimą ir ligoje bei mirties nelaimei užklupus, ateiti su pagalbos ranka. Anot, p. Kvetkaus, Lietuvių Romos Katalikų Susivienymas Amerikoje yra Moderniška Fraternalė apdraudos organizacija. Jos turtas siekia milijoną su puse dolerių. Ji turi išmokėjusi pomirtinėmis daugiau, kaip du milijonus dolerių. Pašalpoms išmokėta apie milijonas ir pusė dolerių. Aukomis išmokėta apie penkiolika tūkstančių dolerių. Susivienymas išduoda kelių rūšių certifikatus: Endowment at age 85; Endowment at age 60; 20 Year Endowment; 20 Year Payment Life. Po trijų metų mokėjimo certifikatai turi pratestos (Extended) ir išmokėtos (Paid up) apdraudos vertes.

Prie to Susivienymas turi ir jaunamečių skyrius. Delegatai daug patyrė ir beabejo susipažino su maloniais p. Kvetkaus pranešimais.

Seka kun. St. Railos referatas jaunamečių Vyčių organizavimo reikalu. Referatas turiningas ir savo tikslą gražiai išdėsto susirinkusiems seimininkams. Nusitęsia gana ilgi svarstymai, kurie siūlosi iš praktiško kuopose veikimo vyresniųjų tarpe. Pats principas užgirtas, bet palikta kuopoms ieškoti būdų, kaip galima būtų palaikyti mažamečius prie savo kuopų, kad jie susipažinę su vyčių veikla ir suaugę į metus, būtų tikrais vyčiais-idealistais.

Čia reikėtų žodelis pridėti, kad kolonijose vyksta organizavimai, ar tai skautų mažamečių, ar tai CYO ratelių, ar tai Marijos Vaikelių ir kitais vardais jaunųjų lietuviukų bei lietuvaičių, bet visur yra pasisekimas tuos būrelius palaikyti, kur yra vadai. Reikia, kad kas pasišventusiai vadovautų ir gabiai galėtų jiems sudaryti veikimo programą. O jeigu Vyčių organizacija yra pilnoje žodžio prasmėje ir katalikiška ir lietuviška, tai toki mažamečių būreliai būtų labai geras dalykas organizuoti, bet dar kartą pabrėžiu, kad turi būti vyresnieji jų vadai ir jiems nuolatos vadovauti. Čia siūlosi dar vienas klausimas, būtent: kur Vyčių kuopos jau dėl mažo skaičiaus narių nustojo lyg savo pirmykštės veiklos, tai ten reikėtų suorganizuoti jaunamečius, o tie vyresnieji keli likusieji vyčiai turėtų jiems vadovauti. Čia būtų lyg iškirsto miško atžalynas, o tas ir yra naujos kartos išūgdymas tolimesniems mūsų lietuviškojo - katalikiškojo gyvenimo darbams.

Jaunieji Vyčiai delegatai supratę organizavimo jaunamečių vertę nutarė tuo klausimu referatą atspausdinti ir "Vytyje" ir išleisti atskirą knygutę. Labai girtinas dalykas, nes šiems darbams reikalinga pagrindinių informacijų.

Jau gerokai vakarop atsilanko į posėdį Vyčių didelis prietelius ir rėmėjas Prel. J. Ambotas. Jis tuojaus ir prašomas tarti savo žodį. Atrodė, kaip ir pats pareiškė, kad Vyčiai nedavė jam nei kojų sušilti ir jis turi savo senyvas kojas statyti, kad susirinkusiems pasakius savo mintis apie vyčius. Bet tas jam buvo tik vienas malonumas, nes jis matė pilną salę lietuviškų veidų, kurie vietoj trankytis po New Yorko didmiestį, vienok čia didžiu rūpestingumu svarsto savo organizacijos rimtus reikalus. Tą mintis Gerb. Prelatą tikrai pajaunino ir jis su giliausiu nuoširdumu išsireiškė, kad visuomet buvo jo noras turėti stipriai organizuotą lietuvišką jaunimą, o tą organizaciją matyti po Vyčių vėliava, kuri turi išrašius savo obalsį — Dievui ir Tėvynei. Galima buvo jausti, kaip Bažnyčios Prelatas norėjo ir daugiau pasakyti jaunimui ir tam jaunimui, kurio čia nebuvo, kuris vėjus vaiko ir net neturi jokio supratimo, kad jį šaukia tėvų kraujas stoti į savąsias organizacijas ir kiek tik jėgos leidžia dirbti, kad išlaikyti mūsų tėvų išaugintus palikimus: bažnyčias, svetaines, draugijas, organizacijas, lietuvybę ir katalikybę. Džiaugiasi Gerb. Prelatas, kad jis štai mato iš daug šioje šalyje kolonijų rimtus atstovus, kurie taip rūpestingai svarsto panašius reikalus. Ir kas gali išreikšti ano žilo senelio vidujinį džiaugsmą, kada jis reikšdamas tas mintis žvelgia į tuos malonius veidus, kurie su juo vienos minties. Jo kalba kartais prityla, jis tuomet dvasioje džiaugiasi, kad dar yra žiburėlis, kuris gaivina kolonijose tą lietuviškojo - katalikiškojo veikimo šviesą...

Šekantis kviečiamas kalbėti Apreiškimo parapijos klebonas, Brooklyn, N. J., kun. N. Pakalnis. Jis savo kalboje žvilgterėjo į dvidešimt penketo metų tolį ir palygino su šiandieniniu Vyčių organizacijos stoviu. Koks didelis skirtumas! Anais laikais Vyčių organizacijoje tebuvo keletas čia gimusių, beveik visi buvo atvykę iš Lietuvos. Gi šiandien — tik keletas atvykusių iš Lietuvos, o visi kiti čia gimę ir augę, jaunimas. Kalbėtojas priminė, kad ir jo parapijoje buvo stipri Vyčių kuopa, šiandie jos kaip ir nėra. Išaugo CYO jaunimo organizacija. Bet jis tikrai žinąs, kad jeigu būtų nebuvė Vyčių, tai ir CYO nebūtų buvus suorganizuota. Ir jis giliai įsitikinęs, kad jeigu atsirastų šiandien koks stebukladaris ir atvykęs pasiektų mūsų jaunimo būrį, tai tikrai Vyčių kuopa ir vėl išaugtų stipri ir pavyzdinga. Džiaugėsi kalbėtojas šiuo Vyčių seimu, šia Vyčių organizacija. Jam ji buvo prie širdies ir jis anuo savo pareiškimu apie stebukladarį, davė kvietimą Vyčių vadovybei susirūpinti suorganizuoti Vyčių kuopą ir jo parapijoje. Nuoširdumas gerb. kalbėtojo buvo didelis ir reikia tikėtis, kad Vyčių Centro valdyba ras kelius kaip prieiti, kad ir Apreiškimo parapijos jaunimas išeitų į veikimo aikštę su Vyčių vėliava, su obalsiu — Dievui ir Tėvynei.

(Bus daugiau)

"Netikras liudytojas nepasilieka nenubaustas".
Patarl. kn. 19.

---

i nelaisvę, taip pranešta dienrašty "N. Y. Times". Geistina, kad jie kogreičiau pasveiktų.

"Darb." Rep. VMK.

Tamsoje Spindintis Kryžius

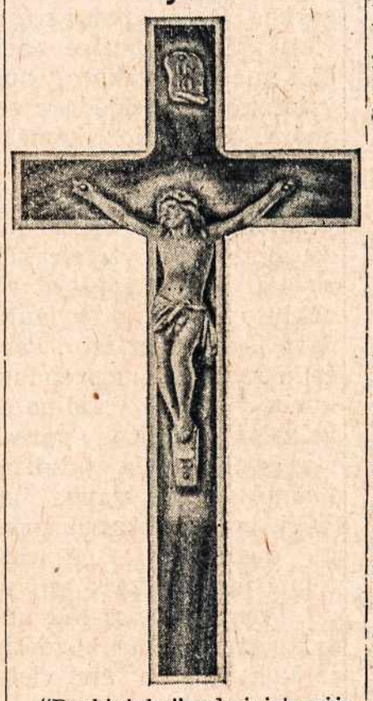

"Darbininko" administracijoje galite gauti labai įdomų, riešuto medžio, 12-kos colių ant sienos pakabinamą kryželį, kuris dienos metu absorbavęs — pritraukęs saulės spindulių nakties metu juos iš savęs išleidžia — jais apšviečia.

Tamsoje labai aiškiai matyti puikiai apšviestus mėlynais borderiais kryželio pakraščius, o pati Kristaus mūkelė balta. Patartina kiekvienuose namuose šį puikų kryželį įsigyti. Su persiuntimu kaina $2.00. Užsakymus siųskite: "Darbininkas", 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Gal Dar Nepareina į Tamstos Namus Gražiausias Dvasinio Turinio Mėnesinis Laikraštis

"ŽVAIGŽDĖ"

Tai ilgai nebelaukite! Mes nesisiūlome ir neperšame "Žvaigždės", tik norime tiesą pabrėžti. Štai ji: "Kas pamėgino "žvaigždę" vieneriems metams jau nebenori su ja skirtis!" Šiuos žodžius nevienas iš skaitytojų pasakė.

"ŽVAIGŽDĖ"

žinokite yra Švč. Jėzaus Širdies laikraštis! Tas vienas jau daug reiškia! Maldos Apaštalavimas kito nė nenori turėti, kadangi šis laikraštis VISUS M. A. narių reikalus aprūpina.

Jei norite būti Šviesos ir Meilės skleidėjais tai platinkite ir raginkite kitus skaityti 1944 metams

"ŽVAIGŽDĖ" metams — $1.00; Jėzaus Širdies Spalvuotas Paveikslas 50 centų; Maldos Apaštalavimo "ŽVAIGŽDĘ". Įstatai — 50 centų.

Adresas:

ŽVAIGŽDĖS
Administracija,
488 E. Seventh St.,
So. Boston (27), Mass.

POLITIŠKI SKELBIMAI

Vyras Massachusetts Valstybei

MAURICE J. TOBIN,
Bostono miesto mayoras,
yra tinkamiausias žmogus Massachusetts valstybės gubernatorium.

Jis yra artimas lietuvių draugas, ir yra paskyręs keletą lietuvių į aukštas valdiškas vietas. Maurice J. Tobin yra nuoširdus darbo žmonių rėmėjas. Todėl darbininkija jį indorsavo, kad jis būtų išrinktas Massashusetts valstybės gubernatorium. Maurice J. Tobin, būdamas gubernatorium, galės dar daugiau pagelbėti darbininkams.

Maurice J. Tobin nuoširdžiai remia mūsų tautos—lietuvių kovą dėl Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės. Jis taipgi remia ir kitų tautų kovą dėl laisvės.

Maurice J. Tobin visuomet rūpinosi karo veteranais; jis yra parėmęs ir pasiryžęs remti karo veteranus, kad jie turėtų pasilinksminimo vietas, įvairius patogumus ir kad sugrįžę iš karo frontų gautų darbus ir užtikrintą pragyvenimą.

Todėl visi lietuviai dirbkime dabar ir antradienį, lapkričio - November 7 d. balsuokime už MAURICE J. TOBIN į Massachusetts valstybės gubernatorius.

Stanley Mockus,
38 Chelmsford St., Dorchester, Mass.

Amerikos Lietuvių Jaunimo Žurnalas

"VYTIS"

"VYTĮ" leidžia Amerikos didžiausia jaunimo organizacija — Lietuvos Vyčiai.

"VYTIS" eina kas mėnesį gražiai paveiksluotas ir deda įdomių straipsnių, žinių iš Amerikos ir užsienio.

"VYTY" rasi žinių iš viso pasaulio.

"VYTIS" rašo apie Amerikos lietuvių jaunimo judėjimą.

"VYTY" rasite įdomių pasiskaitymų tinkamų seniems ir jauniems.

"VYTĮ" redaguoja įžymus ir patyres redaktorius Ignas Sakalas ir "VYČIUI" bendradarbiauja jo sukviesti įžymiausi literatai.

TAD, padarykime šūkį: "Tenelieka nei vienos katalikiškos jaunimo organizacijos, ar nors mažiausio skyriaus, kurie neskaitytu "VYTIES". Visi skaitykime "VYTĮ!"

"VYTIES" kaina metams tik $2.00.

"VYTIS"
366 W. Broadway,
So. Boston 27, Mass.

Plačiausiai Amerikoje Skaitomas
yra
mėnesinis, religinis, paveiksluotas laikraštis
"Šv. Pranciškaus

VARPELIS"

"VARPELIS"
duoda naujausių žinių iš katalikų gyvenimo Amerikoje ir kituose kraštuose. Aprašo Lietuvių kančias Lietuvoje. Talpina gražių aprašymų, pavyzdžių ir trumpų straipsnelių.
Metams kainuoja tik $2.00
Adresas:
Franciscan Fathers
Mount St. Francis
Greene, Maine

Užsisakykite Toniko Pas Mus
Pristatom geriausį toniką
Piknikams, Vestuvėms,
Krikštynoms ir visokiems
Parengimams.
Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave., Islington Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

NEW BRITAIN, CONN.
Kardok

RESTAURANT

HARTFORD AVE., IR NORTH ST.
Geriausi alūs dideliais stiklais.
Patarnavimas malonus ir mandagus.
Visus nuoširdžiai kviečia
ANTANAS KARDOKAS, savininkas.

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Spalių 22 d., Šv. Petro par. bažnyčioje apsivedė Alphonsas Mickevičius su Joanna Pranciška Douglas.

Tą dieną tapo pakrikštyta šie kūdikiai: Currie Edvardas sūnus Edvardo ir Bronės (Romanskytės) Morris, gyv. 4 National St.

Marijona Leono ir Bronės Karauskų, gyv. 19 Burrill Pl.

"KARALIENĖ PER DIEVO MALONĘ" yra gražus scenos trijų aktų veikalas. Jauna, Prancūzijos karalienė, kuri bandė prirodyti, kad Dievas "negali nuversti galingosios nuo sosto", išmokstą per labai kartų patyrimą, kaip didi yra Dievo galybė. Kuomet ji nusižemina ir daro atgailą, tuomet jai vėl yra leista "Per Dievo Malonę" sugrįšti ant sosto, kurį buvo užėmęs jos Angelas Sargas.

Šis puikus veikalas bus suvaidintas Šv. Petro par. bažnytinėje salėje, W. 5th St., spalių 29 d., 3 val. p. p. Veikalas labai tinka Kristaus Karaliaus šventei minėti. Prie veikalo yra pridėta juokų, dainų ir šokių. Tai padaro labai populiarų parengimą.

Kviečiami visi atsilankyti.

Spalių 25 d., 7:30 v. v., bus laikomos Šv. Rožančiaus, Šv. Teresės novenos ir Tretininkų Brolijos pamaldos.

Po šių pamaldų bus choro ir jaunimo praktika dėl Kristaus Karaliaus mišparų giedojimo, spalių 29 d., 2:30 v. p. p.

Šv. Rožančiaus pamaldos tęsiasi per šį mėnesį, kas vakaras.

Penktadienį, 7:30 v. v., bus laikoma Šv. Valanda.

Sekmadienį, spalių 29 d., — Kristaus Karaliaus dienoje, Šv. Petro par. bažnyčioje:

Žmonės yra raginami eiti prie sakramentų per visas septynias šv. mišias.

10 v. r., įvyksta organizuotos visuomenės pamaldos. Kviečiamos visų katalikiškų draugijų valdybos dalyvauti — su ženklais ir vėliavomis.

2:30 v. p. p. Mišparai.

3 val. parengimas.

Parapijos koncertas turės daug garsenybių. Čia minėsiu tik vieną. Ji yra panelė Susana Griškaitė. Ji tikrai dalyvaus koncerte.

Panelė Griškaitė yra įžymi dainininkė. Pirma dainuodavo Hartford apylinkėje, vėliau priklausė prie Philadelphijos operos kompanijos ir koncertavo daugely kolonijų. Lietuviams ir anglams klausytojams labai patikdavo.

Pereitą metą ji studijavo geriausiose balso studijose.

Dabar, kaipo narė New York Civic Center Opera Co.,, koncertuoja New Yorke ir kituose miestuose.

Spalių 22 d., sekmingai dainavo Worcesterio Jubiliejaus parengime.

Lapkr. 19 d., 3 val. p. p., Patrick Gavins mokyklos salėje F ir 7th Sts., dainuos Šv. Petro parapijos koncerte.

Koncerto tikietų galima gauti pas Choro narius, Raudonojo Kryžiaus darbuotojas, Moterų Sąjungos kuopą, "Darbininke" ir pas kaikuriuos pavienius darbuotojus. Jų tarpe dar randasi naujos ponios — Bernatonienė ir Kudarauskienė.

So. Bostono BALF Skyrius Žymiai Auga

Vėliausiu laiku, kai visos kolonijos pradėjo veikti, kad padėjus Lietuvos nuo karo nukentėjusiems žmonėms, neatsilieka su savo, nors nesparčiu, bet nuoširdžiu veikimu ir So. Bostonas. Tas patėmytina ypatingai paskutiniomis dienomis pašoko narių skaičius, kurių pavardės seka:

S. Zavadskas, S. Naudžiūnas, S. Michelsonas, B. Palby, G. Stukas, J. A. Žardeskas, p. L. Žardeskas, p. M. Dillis, p. S. Zavadskas, A. Matijoška, J. Pranaitis, Julia Pranaitis, Ona Stasiulis, Ona Lokas, P. Apšiegienė, Dr. D. Pilka, p. A. Mockus, V. Gegužis, p. S. Michelson, p. B. Kasmauskas, V. Jocius, Agota Švedienė, Anelė Meškauskas, p. H. Mozuraitis, Amelia Gaide, p. M. Strazdas, adv. S. P. Shallna, p. F. Kešler, Pov. Apšiega, F. Kesler, P. Miliauskaitė, Alexander Ivaška, John Kilmelewicz, Joseph W. Casper, M. Kudarauskas, J. A. Yankauskas, Jonas Gegznas, J. Kapočiūnas, Tamošius Yakavonis, Veronica Ivanauskienė, O. Lutkevičienė, Ig. Grubinskas, V. Yankus, Rusilda Martinkienė, Marijona Gurskienė, A. Laurutis, J. Traskey, B. Stoškus, J. Galinis, L. Bražis, Brone Kishkis, J. Yankunavičius, Domininkas Bučis, R. Yankunavičius, M. Mazgalis, R. Standis, P. Balutienė, W. Andriunas, J. Venis, Adomas Natkus, V. Stakutis, J. Pocius, R. Zukevičius, B. Petchel, M. Gaputis, Fr. Galinis, Eliz. Deksniūtė, D. Shapielis, C. Shapielis, A. Meslis, P. Snaras, B. Gricius, A. Sangaila, P. Gabrunas, I. Yankus, J. Bartusevich, P. Vasiliauski, M. Palilonis, A. Yuga, N. Jonushka, V. Savickas, M. Trečiokas, M. Trainavičiūtė, B. Stravinsky, M. K. Gailius, J. Stevenson, M. Pazareskis, S. Kirmelevičienė, A. Nevieraitė, A. Veržinskaitė, B. Miskinis, K. Vaitkienė, Z. Vaitkus, S. Sidlevičius, J. Beleskas, Z. Pocius, Pr. Lengis, V. Prankūnas, K. Vileišis, J. Markelionis, M. Karciauskas, A. Jankauskas, J. Breivis, S. Sakalauskas, J. Karsauskas, V. Gedminskas, J. Petrauskas, A. Sapalis, V. S. Rimkus, S. Vaigauskas, P. Sank, E. Sank, Paul Miskinis, A. Kaunelis, P. Kaika, Marcella Jakstas, M. Sinkus, M. Naujokienė, V. Paplauskas, Kun. Pr. Virmauskis, P. Kiburis, Anelė Lutkienė, T. G. Venis, Antanina Kropas, G. Kropas, V. Sangailienė, Kaz. Sangaila, F. Zaikis, L. Staskas, V. Kontautas, Anita Drainis, Apolonija Jomantienė, Monica Bartasevičienė, B. Karvelienė, J. Mickevich, M. Mickevich, D. Pupkis, M. Alčiauskas, E. Norkunas, J. Aidukas, W. S. Juzukonis, P. Trečiokas, A. Stanaitienė, Anna Tilenis, Stasys Paura, Stasys Mockus, Juozas Višniauskas, V. J. Tautvaiša, Alexander Mizara, P. Svilienė, M. Valatkienė, R. Pivoriūnienė, O. Marcinkienė, p. Ona M. Venis, Dorchester Citizens Club.

Daugumoje viršminėtos pavardės surinktos spalių 1, 1944, Municipal svetainėje laike prakalbų, kur taipgi buvo įteiktos ir aukos nuo šių asmenų — N. Valenta, p. O. Griganavičienė, p. C. Prakapas, p. S. Averkienė, Alb. Čižius, Juozas Žilinskas, Antanina Visockienė.

F. Grendelytė,
Fin. Raštininkė
BALF Skyrius Nr. 17
366 W. Broadway,
S. Boston 27, Mass.

Remk šios šalies apsigynimą! Pirk Defense Bonds ir Stamps!

Lietuvos Žmonėms Drapanos Priimamos Ir Parapijos Salėje

BALF šalpos fondo Bostono skyriaus veikiančios komisijos veikli narė, p. Petronelė Svilienė gavo iš klebono kun. P. Virmauskio leidimą įsteigti drapanų priėmimo punktą parapijos salės patalpose, 492 E. Seventh St. So. Boston, Mass. Todėl, dabar, kuriems bus nepatogu ar per toli nešti drapanas į American Legion patalpas Drake School, C St., galės atnešti į parapijos salę. Jas rytais priims nuo 7 iki 9 val. p. Jonas Jaroša, o ketvirtadieniais nuo 2 iki 10 val. vakare p. Svilienė ar kitos moterys. Kurie patys negalės drapanas atnešti, lai priduoda savo vardus ir adresus, tai vėliau kaip bus suorganizuotas rinkimo aparatas, bus iš jų namų surinktos. *Rap.*

LANKĖSI

Pereitą savaitę lankėsi Juozafina Baltrušaitienė iš Lewiston, Me., kuri dabar svečiuojasi So. Bostone pas savo pažįstamus. P-nia J. Baltrušaitienė yra nuoširdi darbuotoja Lewistono katalikų draugijose.

Lankėsi pp. Ambrozaitienė ir Bagdonienė iš Somerville, Mass. Atsilankymo proga pridavė spaudos darbų.

Lankėsi "Darbininke" prietelius Matas Norbutas iš Cambridge. Atsilankymo proga, jis kaip paprastai, "Darbininko" darbininkams atneša skanių obuolių ar kriaušių, taip padarė ir šiuo atsilankymu.

Lankėsi kun. F. Norbutas iš Brockton, Mass. Atsilankymo proga paliko spaudos darbų.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠVČ.

Pirmininkė — Eva Marksienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirmininkė — B. Gailiūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — B. Cunienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway—1864-W.
Iždininkė — Ona Staniuliūtė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė, 948 E. Broadway, S. Boston, Mass.
Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę.

ŠV. JONO EV. BL. PAŠALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Juozas Švagždys, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — Pranas Tuleikis 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Glineckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Iždininkas—Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zaikis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salėj, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

Rožančiai

"Darbininko" administracijoje galite gauti sekamų rožančių:

Puikus baltas, sidabrinis	$8.00
Juodas stiprus	$1.25
Rusvas stipriai padarytas	$1.20
Gražus baltas, tinkamas moterims ir merg.	$1.50

Užsakymus siųskite:
DARBININKAS
366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

AMERIKIEČIAI PAĖMĖ AACHEN

Londonas, spalių 23 — Praneša, kad Amerikos karo jėgos jau pilnai užėmė Aacheną (Vokietijos svarbų miestą). Tame mieste iškėlė Amerikos vėliavą, ir Alijantų militarė valdžia paėmė to miesto administraciją į savo rankas.

Alijantai Bombardavo Vokietijos Miestus

Londonas, spalių 23 — Britų ir Amerikiečių bombanešiai bombardavo Hamm, Muenster, Brunswick, Hanover ir Neuss uostą arti Duesseldorf.

Vokiečiai neparodė jokio pasipriešinimo. Visi alijantų bombanešiai grįžo į savo stovyklas.

Bambardavime dalyvavo 1,400 alijantų bombanešių.

"Veltui statysite bažnyčias, veltui ruošite misijas, veltui steigsite mokyklas ir darysite gerus darbus—visos jūsų pastangos bus sunaikintos, jei tuo pačiu metu nemokėsite pasinaudoti tuo apsigynimo ginklu, kokiuo yra katalikiška spauda". Pijus X.

Pavaišino Savo Narius

Spalių 22 d., So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugija buvo suruošus vaišes savo nariams. Kiekvienas narys tapo pavaišintas $1.35 vertės. Dalyvavo labai daug narių — kiek tik tilpo. Programos laike kalbėjo draugijos pirm. adv. J. Grigalius, Stasys Mockus ir p. Campbell, kaipo Mayor Tobin atstovas. Vedėju buvo Dr. A. L. Kapočius. Visi ragino balsuoti už lietuvių draugą Maurice J. Tobin į gubernatorius. *Rap.*

Laiko Bites Ant Stogo

Žinomas namų taisytojas A. Ruseckas ant savo namų (G St.) stogo pasistatė praeitą pavasarį du bičių aviliu. Per vasarą darbščios bitutės jam prinešė nemažai gardaus medaus. Tai visgi šioks toks prisidėjimas prie karo pastangų. Rusecko du sūnūs tarnauja Dėdei Samui. Vienas iš jų yra naras — (deep water diver). *Rap.*

Sveiksta Po Operacijos

Spalių 19 d., Miesto ligoninėj buvo padaryta skubi apendikso operacija Florencijai Petraitytei, Liet. tautinių šokių grupės dalyvei. Po operacijos sveiksta. *Reporteris.*

Lietuvių, Latvių Ir Estų Kultūrinis Susirinkimas

Įvyko sekmadienį, spalių 22 d., 7:30 val. vakare, Bostone. Kalbėjo svečias airys iš Maine valstybės, kurį kalbėti perstatė Lietuvos Garbės Konsulas adv. A. O. Shallna. Taipgi davė įdomų apibudinimą trijų Pabaltės miestų — Talino, Rygos ir Kauno, mok. P. Galinis. Muzikos dalį išpildė art. Juht. Po šios kultūrinės dalies įvyko svetingi užkandžiai, kuriuos pagamino viešnios latvės ir lietuvaitė p-lė F. Grendelytė. Matėsi gražių veidų — lietuvių, latvių ir estų. Įdomu pastebėti tas, kad bendra tėvų žemės nelaimė vis nuoširdžiau riša tų tautų ainius budėti savo tėvų kultūros ir laisvės sargyboje. *Rap.*

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

EXTRA PINIGŲ VAKARAIS

Vyrams ar vaikams virš 14 metų amžiaus, — pastovus darbas vakarais nuo vienos iki šešių vakarų savaitėje. Geras užmokestis užtikrinta. Dirbti prie bowling alleys. Patyrimo nereikia. Važinėjimo išlaidos padengiamos. Atsišaukite į Wollaston Boulevard Bowladrome, Wollaston Beach, prieš Yacht Clubs.
(20-24-27)

NEPAPRASTA PROGA

Našlė parduoda mūrinį namą su vaistine (Drugstore), už mažiau nei pusę vertės. Labai geroj vietoj, ketinis namas, išnuomotas už $440 per mėnesį, galima pirkti už $22,000 ir tik $5000 įmokant "cash". Šitokių progų pasitaiko tik vieną sykį gyvenime. Vaistinės biznis taipgi galima pirkti labai pigiai, nes savininkas eina į kariuomenę. Platesnes informacijas suteiks adv. J. B. Gailius —
317 E Street, So. Boston, Massachusetts
Tel. SOU 2732.

NET "VYRAI MŪRAI"

yra žmonės!
Taip, bile vienas gali kentėti nuo paprastų raumenų skausmų, gėlimų ir įveržimų. Veikite greitai: uždėkite Johnson's RED CROSS PLASTERIO ant krūtinės ar nugaros — tiesiai ant tos vietos. Ši išbandyta-ir-tikra pagelba veikia tuojaus. Šildo—ramina — apsaugo — paremia. dirba, jums bedirbant. RED CROSS PLASTERIAI yra švarūs, sanitariški, lengvai panaudojami — ne koks purvinas, dvokiąs tepalas įtrinti ir drapanas sutepti. Reikalauk tikrojo, garsaus per virš 50 metų, pagaminto Johnson & Johnson. TIKTAI 35c — vaistinėse.
Johnson's
RED CROSS PLASTER

DAKTARAI

Tel. TROwbridge 6330
J. Repshis, M. D.
(REPŠYS)
Lietuvis Gydytojas
278 HARVARD STREET
Kampas Inman arti Central Sq.
CAMBRIDGE, MASS.
Ofiso Valandos 2—4 ir 6—8.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
South Boston, Mass.
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:
BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

SOU 4645

CASPER'S BEAUTY SALONE
Yra
Didelis Pasirinkimas
Dėl
PERMANENT WAVE
Ir
Plaukams Spalvų
Puošniame CASPER'S BEAUTY SALONE yra įrengtos tam tikros booths dėl plaukų dažymo. Spalvos taip yra sutaisomos, kad tik tamsta ir tamstos plaukų taisytoja težinos, kad jūsų plaukai dažyti ir kur naturali plaukų spalva baigiasi ir kur Roux dažų spalva prasideda.
Kaina $3.00; Permanent Wave $5.00 iki $25.00.
OPEN THURS. EVENINGS
With or with out appointment
Casper's Beauty Salon
738 E. Broadway — So. Boston 27, Mass.

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra
SOUTH BOSTON CAFE
VINCAS BALUKONIS,
Savininkas

Pagamina gerus lietuvišku pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.
258 West Broadway, South Boston, Mass.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
MOTERIS PAGELBININKĖ
Lietuvių Graborius ir Balsamuotojas
Turi Notaro Teises
254 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUth Boston 2590
Sūnaus gyvenamoji vieta — 838 Dorchester Ave.
Tel. COLumbia 2537

CASPER
FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius Ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia šermenims Dykai
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermenims dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
SOU Boston 2609

LITERATŪROS SKYRIUS

Veda — Antanas Vaičiulaitis

JURGIS BALTRUŠAITIS 1873 – 1944

Šių metų pradžioje Paryžiuj mirė Jurgis Baltrušaitis, vienas iš giliausių Lietuvos lyrikų, poetas mąstytojas ir griežtos formos meistras. Prancūzijos sostinėj jis gyveno, pasitraukęs po ilgos diplomatinės tarnybos Maskvoje, kur tuoj po Didžiojo karo jis buvo paskirtas Lietuvos pasiuntiniu. Tose pareigose jis dirbo apie dvidešimt metų. Sprendžiant iš "Mission to Moscow", ten jis buvo mėgstamas ir vertinamas, nes ypač gerai jis pažinojo Rusijos gyvenimą. Minėtoj knygoj Joseph E. Davies, buvęs Jungtinių Valstybių ambasadorius Sovietų Sąjungai, sako, kad Jurgis Baltrušaitis buvęs "a fine old man", "a poet, quite famous and a great friend of the U. S. A." Kiti jį geriau pažinojo kaip poetą, tvirtą draugą. Giovanni Papini rašo, kad jo gyvenime Jurgis Baltrušaitis buvęs "brangi, niekados nepamirštama figūra".

Likimas Jurgį Baltrušaitį anksti nustūmė toli nuo tėvynės. Įsitraukęs į rusų rašytojų tarpą, susidurdamas su tokiais jų vyrais, kaip Maksim Gorkis, A. Čechovas, ypač gi su poetais simbolistais, kaip Balmontas, patsai Jurgis Baltrušaitis ėmė eiles rašyti rusiškai. Jis pasidarė žinomas savo rusiškais lyrikos leidiniais, o tuoj po Didžiojo karo buvo kurį laiką visos Rusijos rašytojų draugijos pirmininku. Mokėdamas daugelį Europos kalbų, kaip graikų, lotynų, italų, ispanų, prancūzų, vokiečių, anglų, skandinavų, lenkų ir dar kitų, o taip pat ir kai kurias Rytų kalbas, kaip persų, jis rusų literatūrą praturtino eile vertimų iš Byron, Osvar Wilde, Strindberg, d'Annunczio, Edgar Allan Poe. Oriento poetų.

Jurgis Baltrušaitis nenutrūko nuo savo gimtosios kalbos, kūrė lietuvišką lyriką, bet beveik ligi paskutinių savo gyvenimo metų tų eilėraščių nespausdino. Taip, sulaukęs žilo plauko, jis įžengė į lietuvių literatūrą ir atsistojo tarp pirmųjų.

Jo siela visados ilgėjos savo žemės, su ja gyveno ir atminė jos papročius, vaizdus ir dainas. Atminė gimtą kaimą ir namus, kur motina jam mažam pasakas sekė ir kur jo vaizduotei pasiregėdavo senovės milžinai ar slibinai. Kadaise ten jis buvo svajojęs prie senovinių piliakalnių, ant kurių niūksojo griuvėsiai dar iš kryžiuočių laikų. Ten jį savęsp traukė kapinių kalneliai ir miškai. "Aš ypatingai mėgdavau klajoti pagal lietuviškus kaimo kelius su pasenusiais, nuo blogų orų pajuodusiais kryžiais, kurių daugybė versdavo mane vaizduotis seną ir skaudų žmonijos ėjimą į Golgotą", vėliau pasakojos poetas.

Jau suaugęs, daugel pasaulio matęs, išvažinėjęs visą Europą nuo Norvegijos fijordų ligi Sicilijos, perkeliavęs Ameriką ligi Chicagos, jis kartais savo širdy pajusdavo graudumą, kad atitrūko nuo savo tėviškės kaimo. Važiuojant kartą drauge su Giovanni Papini netoli Orvieto, ūmai Jurgio Baltrušaičio veidas nušvito giliu džiaugsmu: laukuose ten jis išvydo piemenėlį ganant. Italų rašytojas sakosi daugiau niekada nematęs Baltrušaičio "veide tos šviesos ir džiaugsmo, koks buvo jį nušvietęs, kai iš traukinio pamatė laukuose tą kiaulių piemenėlį". Poetas lietuvis tada kalbėjo: "Matai, vaikas būdamas, savo Lietuvos lygumose aš taip pat ganiau kiaules... Dabar aš pastebiu, kad tai buvo laimingiausi mano gyvenimo metai. Padariau blogai, apleisdamas savo kaimą, savo tėvynę ir ieškodamas skausmo literatūroj ir miestuos".

Vertinant Jurgio Baltrušaičio darbus, jo gyvenimas atrodo gerai ištesėtas, praėjęs susimąstymuos, kūryboj, išvidinėj kančioj ir triūse. Ten nebuvo jokių nepaprastų atsitikimų, audrų. Jis pats rašo: "Griežtai sakant, savo gyvenime aš težinau vieną vienintelį nepaprastą įvykį: tą mano žmogiškąjį gyvenimą nuo lopšio ligi karsto, tą paslaptingą minčių ir aistrų, žinojimo, tikėjimo ir vilties audinį, kur buvo, yra ir bus perdaug skausmo, kur buvo, yra ir bus perdaug džiaugsmų".

Jis tokį tai pasaulį ir gyvenimą mums atskleidžia savo eilėse. Yra tai susimąstymų, nuoseklumo ir didžiųjų būties slėpinių lyrika. Jis yra amžinybės klausimų ir visų reiškinių paslapties aiškintojas. Susikaupęs, rūstus jis stovi prieš gyvenimo ir mirties sfinksą, spėdamas jo mįslę. Jo metafiziniam pasauly nėra moters, nėra kūdikio juoko, nėra kasdieninių aistrų šauksmo. Rusų rašytojas Viač. Ivanovas teigia, kad Jurgio Baltrušaičio lyrika visus buities įspūdžius paverčia viena darnia psalme, kur poetas pereina gilų patyrimą nuo pasyvaus stebėjimo ligi gyvenimo tragedijos pajautimo ir Dievo regėjimo. Šia proga V. Ivanovas sako: "Prieš mus prisipažinimai vieno iš tų mistikų, kuriems Dievo jutimas — kažkas betarpiškai duota, ir Dievybė,

Jurgis Baltrušaitis

tam tikra prasme, aiškesnė ir apčiuopiamesnė negu pasaulis". Už tai jo akiračiai išsyk rodosi be mums įprastų medžių, kalvų, balsų ir veidų. Vietomis pasijuntame, lyg būtume patekę į obstraktų pasaulį, kur poeta retai sudomina konkretūs ir pavieniai reiškiniai. Gražiai sako minėtas rusų rašytojas, kad šioj savo lyrikoj Jurgis Baltrušaitis yra lyg koks šventakeleivis, einąs su lazda, pražvstančia jo drasioj rankoj, ir apibendrinas visa, ką patiria: rytą ir vakarą, kelią ir miškus, pievos žiedą ir darbininko kūjį. Tai mums primena kitą poetą, didįjį prancūzų lyrika Charles Baudelaire, kuriam pasaulyje žmogus "vaikščioja po simbolių girias".

Toksai buvo Jurgis Baltrušaitis pirmame savo lyrikos tarpsny. Su anuo antgamtinių ir žemiškų paslapčių ieškojimu jo dvasios kelionė nebuvo baigta. Nuo kopimo prie dievybės laiptų, kada jo daina yra "nuo Dievo — į Dievą", jisai, pasiekęs savo dienų saulėleidžio, pažiūri į gimtąją žemę, kur savo vaikystėj jis stebėjo liūdnus pakelių kryžius. Lietuviškieji jo eilėraščiai turi daug konkrečių bruožų, mums pažistamų vietų, vaizdų ir balsų. Poetas liekasi kaip buvęs su savo giliu susimastymu, pasilieka nuošalus ir rūstus, bet pro tą rūstu išminčiaus žvilgsnį išvystam kažką sava, artima ir miela. Su amžinųjų tiesų meditavimu susipina Lietuvos žemės peizažas, pakelių seni kryžiai, kukli ramunėlė, čia jau randam ir baltą mūsų tėviškės beržą, ir malūną, ir svirtį kieme, ir mūsų žila motušę, per dieną staklėse audžiančią. Poetas iš metafizinių aukštumų nusileidžia net prie visai konkrečių vietų ir istorinių atsiminimų: jis dainuoja apie didžiąją Nemuno upę, kuri kadaise jį mažą žavėjo, arba apie senovės vaidilų apeigas. Įdomiausia gal tai, kad tą lietuviškąją tikrovę poetas taip darniai susieja su visuotiniais barikontais. Audėja dar ir po šiai dienai audžia lietuviškoj pirkioj. Rašydamas apie jos darbą, Jurgis Baltrušaitis nuo staklių, nuo šaudyklės, nuo margų juostų prieina prie universalių problemų:

Bet pajusk, kad staklės audžia
Amžių metmenis, ne tavo...
Tu per vargą sužinosi,
Kas Audėjas, kas šaudyklė.

Jurgio Baltrušaičio turėta ir komiko talento, kuris šauniai atsispindi jo poemoj "Žiurkių Įkurtuvės". Jo lietuviškoji lyrika sueina į "Ašaru Vainiko" dvi knygas. 1940 metais jis pranešė, kad baigsiąs ruošti vaikams eilėraščių rinkinį, ilgą poemą — "Slaptinga Šaltinį" ir tragediją — "Timūrą".

Ar visus tuos veikalus jis spėjo baigti, neteko sužinoti. Bet tie, kurie pasiekė mūsų rankas, liūdija apie nepaprastą poeto gaivuma, tartum jo dvasios nebūtų visai palietus senatvės ranka.

Antanas Vaičiulaitis.

Klajoklio Stygos

Aš daug, jau daug išvaikščiojau dienų,
Dienos belaisvis, ir toliau einu
Žmogaus skirties nubrėžtais man keliais,
Kiek eiti dar likimo saikas leis...

Aš daug žiedų radau aušros darže,
Daug jų sumindžiau, eidamas ežia,
Ir užėjau erškėčių dar daugiau
Ir vien menkai laimėjau, ką rengiau...

Ir supratau, skausme ir ilgesy,
Kaip, žemės prote, aklas tu esi,
Nes, štai, nakčia, stebiu spiečius žvaigždžių,
Bet kurčias, aš jų psalmės negirdžiu...

Nes tu, žmogau, taip skaudžiai nežinai,
Kas—valandai, kas trunka amžinai,
Kur tu, lašeli jūros vandeny,
Drebėti siųstas ir iš kur eini...

Todėl širdis taip alpsta ir todėl,
Ant žemės kniubęs, laukiu vėl ir vėl,
Ar kas pagalbos ranką man išties
Nuvokti mįslei ryto ir nakties...

Vakaro Giesmė

Jau pakalnėn saulė nusirito...
Rimsta, kas kovojo, vėrke, gynės —
Sveikas, slenksti poilsio pelnyto,
Sveikos, sveikos, liepsnos vakarinės!

Tylios erdvės niaukias, gesta, smilksta...
Į lizdus vėlyvos kregždės skrenda —
Ir širdis jau ryto pasiilgsta,
Kibirkšties stebuklo pasigenda...

Jau rūkais vos regimais aptraukta,
Kloja žemė savo tamsų plotą —
Daug ko, alkstant dieną, nesulaukta,
Daug ko, vargstant, prarasta, nustota...

Ten, kur slinko gelsvos, rausvos burės,
Lieka aukso vien siaurutė juosta —
Atsivers nakties žvaigždėtos durys,
Greit, laiveli, rasi tylų uostą...

Lūšnos Dainelė

Žinau, pažįstu seną lūšnelę...
Prie pat jos slenksčio piktžolės želia...
Siauri langeliai lyg užsimerkę —
Tarsi ji liūdi ir tyliai verkia,
Tarsi stebėti, ką žemė rodo,
Našlaitei vargšei jau nusibodo...

Darže palinko kryžius ir svirtis...
Dar tebekyšo tvoros ketvirtis...
Kreivai įlinkęs, apdaras blogas,
Dar teberiogso lopytas stogas,
Kur smilgų kuodas dar skurdžiai šiaušias,
Nes daug jį vėlė viesulo riaušės...

Kur buvo trankios vaišės ir puotos,
Vien tykiai girgžda grindys nešluotos...
Kur jaunas džiaugsmas pro daržą žengė,
Vien skurdūs gluosniai takelį dengia...
Apleistą kiemą šiukšlės užklojo —
Seniai prie vartų šunys neloja...

Kurčia motutė jau nebegirdi,
Kas glostė, būrė jaunystės širdį...
Tik šniokščia sodo lapai atsargūs,
Kad nepabustų senė nuvargus,
Kad nepažeistų jos viso turto —
Nenubaidytų sapno užburto...

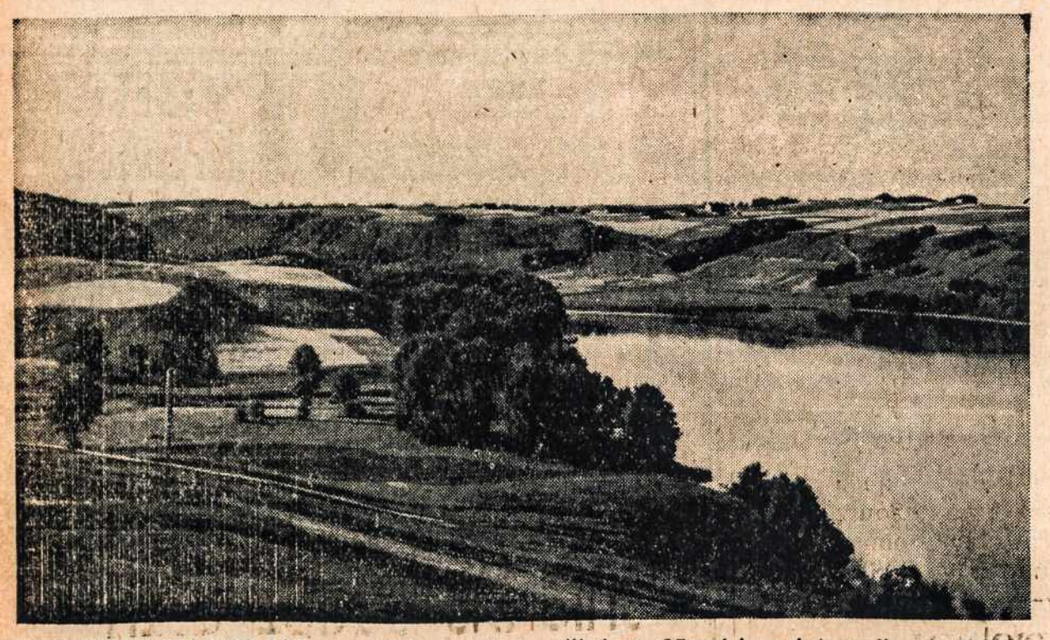

LIETUVOS TAKELIAI — ...Jį lydi tik kryžiai, malūnai ir svirtys, jis girdi tik smilgas, ką šnabžda paparčiai, kuo vargšas paklydėlis skundžiasi karčiai...

Elegija

Visa, kas išaušo, kaip svajonės gyvos,
Ar kaip džiaugsmo liepsnos skaidrios, nors vėlyvos
Rūtos ir žibutės, ir margi jurginiai, —
Visa tu, rūstusis likime, pamynei...

Kur, gimtoji pieva, tu žėlei, žydėjai,
Šiandien tyrų smiltis pusto gūdūs vėjai
Ir klajūno taką, kaip našlaitės skraistę,
Ilgesio ir graudžio ašaros aplaistė.

Daug giedros gegužės buvo krauta, tverta.
Giltinės nelauktas kirvis rūsčiai kerta
Amžių ąžuolyną, drebulę ir uosį —
Motinos šileli, tu nebežaliuosi.

Amžių Žvaigždynas

Į Kalėdų žilą naktį aš žiūriu —
Daug beglobės žemės žiburių,
Daug žvaigždžių, žvaigždynų aš matau,
Jų stebuklas, žemės kurmi, — tau...

Kur tik žvelgsi, žėri atdarai
Aukso bokštai, arkos, aukurai —
Ar nemoki melstis, negali,
Mano žemės prote, nebyly?

Vien žvaigždžių nakties tyla pilna!
Ve, ant žemės veržiasi viena!
Ve, kita! Greičiau praverk duris —
Bus, kaip ji, ir tavo žiburys!

Lietuvos Takeliai

Pūgos užbarstytas ir viesulo šluotas,
Vis tiesias, vis klojas, takelis vingiuotas —
Kalva ir pakalnės žaliuojančia pieva,
Per retą beržyną, pro vienišą ievą,
Pro dyklaukius, pelkes, per pilkas rugienas,
Daugybės klajūnų pramintas, bet vienas...

Jo tolį užburtas likimas jam lemia...
Nuo šimtmečio kojų įdubęs į žemę,
Vingiuotas takelis neturi kuo girtis —
Jį lydi tik kryžiai, malūnai ir svirtys,
Jis girdi tik smilgas, ką šnabžda paparčiai,
Kuo vargšas paklydėlis skundžiasi karčiai...

Jis sveikina lygiai ir seną ir jauną,
Kas drąsiai žygiuoja, ką gąstas pagauna,
Kaip sveikina lygiai svajonę kiekvieną,
Neuždraustas naktį ir atdaras dieną —
Visiems, kas šios žemės kelionės nebūgsta
Ir veržiasi ieškoti, ko stinga, ko trūksta...

Gegužės Daina

Pražydęs sodas ir šilas ūžia —
Linksmoms vestuvėms puošias gegužė...
Skruostai raudoni, mėlynos akys —
Stebiu, kaip stiebias kaštonų žvakės
Ir kaip lelijos ir baltos rožės,
Saulės draugužės, žiojasi, vožias...

Netaupo viešnios šilko nei drobės,
Žaliais šilkeliais juosias ir gobias,
Bet, ant, jaunoji, ant, obelytė,
Maloniai žiedu vaišina bitę,
Stiebias didingai, kaip karalienė,
Lyg pienu prausias, maudosi, piene...

Žaliais audimais išklotas kelias,
Svyruoja, virba žalios skarelės, —
Kykai ir raiščiai, sagos geltonos,
Lieknos viršūnės, šakelės plonos —
Galingas džiaugsmas širdį pagauna —
Kaip visa marga, kaip visa jauna!

Tėvų Pranciškonų Misijos 1944 m.

Pittsburgh, Pa. — Šv. Kazimiero par. Tretininkų ir šv. Pranciškaus Mylėtojų rekolekcijos ir konferencija, 40 val. atlaidai, lapkričio 23—28 d., Tėv. Justinas Vaškys.

Chicago, Ill. — Švenč. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo par., Švenč. P. M. Nek. Prasidėjimo novena, lapkričio 29 — gruodžio 8 d., T. Just. Vaškys, OFM.

Cambridge, Mass. — Švenč. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo par., Švenč. P. Marijos N. Prasidėjimo novena, lapkričio 29— gruodžio 8 d. T. Juv. Liauba.

Amsterdam, N. Y. — Šv. Kazimiero par. gruodžio 10—17 d. Tėv. Juv. Liauba.

"Drąsiai galima sakyti, jog du trečdaliu, net trys ketvirtadaliai tikinčiųjų Prancūzijos katalikų atkrito nuo tikėjimo dėl socialdemokratiškosios spaudos". Combes.